

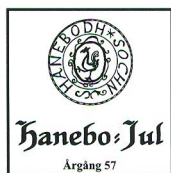
Hanebo-Jul

2006

Utgiven av Hanebo Hembygdsförening

*Kafé Norrlandsport, Kilafors. Serveringen startades av Pelle Norén.
Foto från omkring 1960: Håkan Pettersson.*

HANEBO HEMBYGDSFÖRENING

Ordförande: Ivar Svedén, Västansjö 3740, 823 91 Kilafors, tel 0278-65 70 14
V. ordf: Margareta Nilsson, Lotgården 3056, 823 91 Kilafors, tel 0278-65 70 32
Kassör: Sonja Larsson, Bofara 2980, 823 91 Kilafors, tel 0278-65 71 18
Sekreterare: Monica Ohlsson, Norrflå 1654, 823 91 Kilafors, tel 0278-65 21 50

Övriga ledamöter i styrelsen.

Olle Andersson, Frivvågen 9, 823 30 Kilafors, Stefan Nordgaard, Hårga 1345, 823 91 Kilafors
 Urban Bengtsson, Lars-Ers, Böle 1936, 821 91 Bollnäs

Redaktion Hanebo-Jul:

Sonja Larsson, Bofara 2980, 823 91 Kilafors, tel 0278-65 71 18
 Harriet Sjöberg Källström, Hanebo Kyrkväg 22, 823 30 Kilafors, tel 0278-65 05 84
 Lars B Wikström, Bruksgatan 11, 823 30 Kilafors tel 0278-65 43 37

Föreningens hemsida:

www.hembygd.se/gastrikehalsinge/hanebo

Medlemsavgift:

För enskild: 50 kr/år. För familj: 120 kr/år

Postgiro: 28 19 91-0 *Bankgiro:* 5480-2947

Omslagsbild:

Hambomorgon i Hårga 2006. Foto: Torvald Nikanorsson

Layout och tryck: *Bok & Tryck AB, Bollnäs, 2006*

Hanebo = Jul

2006

Gudsfreden

av Selma Lagerlöf

Det var en gång en gammal bondgård, och det var en julafton med tung himmel såsom före ett snöfall och med pinande blåst från norr. Det var just vid den tiden på eftermiddagen, då folk hade brått med att avsluta sitt arbete, därför att man skulle gå och bada i badstugan. Därinne eldade man så häftigt, att lågan slog ut genom skorstenen, och massor av gnistor och sotflingor flögo för vinden och föllo ned på de snöhöljda uthustaken.

I och med att lågan steg upp ur badstuskorstenen och reste sig över gården som en eldpelare, började alla människor känna, att julen var för handen. Pigan, som låg i förstugan och skurade, började småsjunga, fastän skurvattnet frös till is i baljan bredvid henne. Drängarna, som stodo i skjulet och höggo julved, började klyva två vedträn i taget och svängde yxorna så lustigt, som hade arbetet varit endast en lek.

Ur boden kom en gammal kvinna med en stor hög runda vörtbrödskakor på armen. Hon gick långsamt över gården in i det stora, rödmålade boningshuset och kom försiktigt in i storstugan, där hon satte ned brödet på långbänken. Så bredde hon duk på bordet och lade ut brödet i högar, ett stort och ett litet i varje. Hon var en besynnerlig, ful gammal människa med rödaktigt hår, tunga, släpande ögonlock och ett eget stramt drag vid munnen och hakan, som skulle halssenorerna vara för korta. Men nu i julkvällen var det en sådan frid och glättighet över henne, att man just inte kunde se, hur ful hon var.

Men det var en på gården, som inte var glad, och det var hon, som höll på att binda björkrisviskorna, vilka skulle begagnas under badet. Hon satt framme vid spiseln och hade ett helt fång fint björkris framför sig på golvet, men hon hade inga hållbara vidjor till att binda samman kvistarna. Storstugan hade ett långt och lågt fönster med små rutor, och genom dessa föll skenet från badstugan in i rummet, lekte på golvet och förgyllde björkriset. Men flickan blev olyckligare, ju högre elden brann. Hon visste, att viskorna skulle falla isär, så

snart man rörde vid dem, och att hon skulle få lida smälek för detta, åtminstone ända till dess det flammade en ny julbrasa i den där skorstenen.

Rätt som hon satt så och kände sig olycklig, kom den in i stugan, som hon var mest rädd för av alla. Det var självaste Ingmar Ingmarsson, husbonden. Säkert hade han varit i badstugan för att se till, att ugnen skulle bli het tillräckligt, och nu ville han se, hur det gick med viskorna. Han var gammal, Ingmar Ingmarsson, och han tyckte om det som var gammalt. Och just därför, att folk började lägga bort att bada i badstuga och låta piska sig med björkris, lade han stor vikt vid att det skulle göras på hans gård och göras riktigt.

Ingmar Ingmarsson gick i en gammal fårskinnspäls och bar skinnyxor och becksömsskor. Han var smutsig och orakad, sävlig i sättet och kom in så stillsamt, att man likaså gärna kunde ha tagit honom för en tiggare. Han hade ungefär samma drag och samma fulhet som hustrun, ty de voro släkt med varandra, och tösen hade av ålder lärt sig att ha helig vördnad för envar, som hade det utseendet. Ty det var mycket, bara det att vara av Ingemarernas släkt, som alltid hade varit den förnämsta i bygden, men det mesta, som en människa kunde vara, var att vara Ingmar Ingmarsson själv och vara rikast och klokast och mäktigast i en hel kyrksocken.

Ingmar Ingmarsson kom fram till flickan, böjde sig ned efter en av de färdiga viskorna och svängde den genom luften. Och genast flögo kvistarna åtskils ...

Inledningen på en berättelse som handlar om att Gud under julen satt fred mellan djur och människor och hur det kan gå om man inte följer det budet.

Konfirmander 2006

2006 års konfirmander i Hanebo- Segersta

Övre raden från vänster: Emil Olsson, Henrik Olsson, Fredrik Bodell, Adam Ståhl, Robin Sundkvist, Mattias Persson.

Andra raden från vänster: Komminister Evan Lager, fadder Anja Köhler Blomberg, Jenny Karlsson, Malin Blom, Stina Frank, Sara Rensbo, Stina Larsson, Fredrik Hansson, ledare Annelie Söderlund, kyrkoherde Arne Sandin.

Nedre raden från vänster: Helene Sjö, Clara Hedlund, Jennie Wall, Maja Svensson, Caroline Andersson, Terese Holmgren, fadder Emma Jonsson.

Foto: Bildmakarna.

Konfirmandjubiléer 2006

1936 års konfirmander i Segersta.

Övre raden fr. v. Stig Hedlund, Birgit Thoresson, Tore Spinord.

Nedre raden fr. v. Karin Larsson, Lilly Sandberg, MajBritt Wedin, Rut Färnstrand.

Foto: Tove Johansson.

*1946 års konfirmander i Segersta.
Joel Svedberg, kyrkoherde Arne Sandin, Mary Svedberg, Erik Johansson.
Foto: Tove Johansson.*

*1956 års konfirmander i Segersta.
Övre raden fr. v. Lars-Börje Jonsson, Anders Johansson, Lennart Östlund, Olle Hallin, Lennart Stark.
Nedre raden fr. v. Kyrkoherde Arne Sandin, Astrid Olsson (Andersson), Birgitta Gräås (Lindberg), Inga Palmberg (Hallin).
Foto: Tove Johansson.*

1956 års konfirmander i Hanebo. Gick för Ernst Pontén.

Övre raden från vänster: Gun Andersson (Olsson), Göran Rahm, Bo Hansson, Kjell Malander, Karl-Göran Eriksson.
Mellersta raden från vänster: Nils Arvidsson, Siv Jonsson (Samuelsson), Berit Forsberg (Björklund), Arne Westlund, Anne-Mari Saari (Björklund), Gullan Qvarnström (Moberg).

Främre raden från vänster: Dagmar Wall, Kerstin Hulth (Pettersson), Arne Skoglund, Barbro Djäkne (Johansson), Gunilla Krantz (Wiklund), Sture Svensson.

Foto: Håkan Larsson.

1966 års konfirmander i Segersta.

Övre raden fr. v. Eva Edh, Irene Berglund, kyrkoherde Arne Sandin,
Evy S. Anderson.

Foto: Tove Johansson.

1981 års konfirmander i Segersta.

Övre raden fr. v. Tove Johansson,
Annika Ottenbäck (Svedberg)

Nedre raden fr. v. Eva Hedberg (Andersson), kyrkoherde
Arne Sandin, AnnaBrita Onkenhout (Olsson).

Foto: Sune Johansson.

Fotografiet på sista sidan visar tre broar, två landsvägsbroar och en järnvägsbro. När den senaste landsvägsbron invigdes en solig och varm höstdag år 2002 var många med, och troligen finns läsare som även minns invigningen av den gamla landsvägsbron år 1932. Men den äldsta byggdes 100 år tidigare! Innan dess var det båt eller färja som gällde. Tidigt i bygdens historia var det viktigt att ta sig till Söderhamn. Här får vi hjälp av Margareta Johansson att följa hur broarna över älven kommit till.

Landsvägsbroarna i Segersta

Sedan urminnes tider har ett färjeställe legat invid kyrkan och färjekarlarna är sedan 1600-talet namngivna i kyrkböckerna, fram till det att den första bron byggs. Färjekarlen var anställd för att sköta transporten av folk och fordon över älven, antingen med båt eller med färjerodd. Den här färjeförbindelsen var en angelägenhet för många fler än bara de som bodde i Segersta. De som bekostade den var

*Gamla landsvägsbron från omkring år 1930.
Skyttad: Varning, max hjultryck 960 kg. Foto: Okänd.*

både Hanebo och Segersta socknemän (kallas så i äldre handlingar) och byamännen i Utomherten: Östansjö, Hå, Herte, Rickebo och Gällsjön i Bollnäs socken. De var vid sina resor till och från Söderhamn i behov av denna trafikled.

Färjekarlens huvudsakliga uppgift var att ”ständigt hålla tvenne båtar, samt vartannat år tjära och dessutom reparera och wid magt hålla färjorna, intill dess nya anses behövliga. Så snart, där överfarten sker wintertiden, isen blifver så stark, att den kan bära en karl, bör han wara skyldig att ofördröjeligen isa, och när isen blifver säker, vägen uppstaka”.

Viktiga förbindelser

Att ta sig över älven var angeläget för alla, inte bara för allmogen. Detta gällde i hög grad för Kihlafors Bruk som belastade kommunikationen med tung trafik pga. sina foror till och från Söderhamn. De fick därför betala mer än de övriga, medan byarna i Utomherten bara betalade hälften mot den övriga allmogen.

Färjestället på södra sidan av älven fanns, om man kommer från Hanebo, till vänster om den nya bronns landfäste,

samma plats som från år 1861 utgjorde stationen ”Landa nedre”. ”Landa Öfvre” ligger som bekant ovanför Landaforssen. Mellan dessa ”stationer” gick den unika, hästdragna järnvägen, en länk mellan sjöarna Bergviken och Varpen. Denna transportled var i sin tur en viktig länk mellan Söderhamn och Bollnäs. Järnvägsnätet hade börjat byggas i Sverige men stambanan hade ännu inte nått

oss och därför byggdes den här kommunikationen av företagsamma män, främst från Söderhamn. Förbindelsen lades ner år 1878 då stambanan hade nått fram till Bollnäs.

På norra sidan låg färjestället alldeles intill kyrkan. Av gamla kartor kan man dra slutsatsen att nerfarten vid kyrkan bör ha varit ganska exakt där busshållplatsen finns idag. På de äldre kartorna kan man också se att det funnits två färjeställen över älven. De benämns ”det västra och östra färjestället”. Det östra är då ritat från stranden vid Mårdnäs med överfart till Gäversta by. Det var rätt naturligt eftersom översten för Hälsinge Regemente bodde på Mårdnäs och Livkompaniet samlades där för vidare marsch till Moheds läger.

Kanske var detta färjeställe också en ”reservplats” för överfart när vårfloden var som stridast för färjerodd invid kyrkan. På den tiden gick ju vägen till Mohed och Söderhamn från kyrkan, ner till Gäversta och vidare över Bråbricksbergen, Blåblicka som vi säger idag.

Eftersom det innebar stora svårigheter att ta sig fram med båt i den strömmande älven på våren, och innan isen bar på vintern, började man diskutera att bygga en bro över ”Ljusna Elf”.

Byggandet av den första bron dras i långbänk

Första gången en brobyggnad nämns är i ett protokoll daterat den 24 oktober 1824 i Hanebo. Där kan man läsa att Bruksinspektör J. G. Wallenström vid Kilafors Bruk begärt en sockenstämma för att diskutera en brobyggnad över "Ljusna Elf" strax ovanför färjesundet.

"Inspektorn berättade det han förlidet år låtit genom avskedade soldaten Lust från Bollnäs, undersöka grunden ovanför färjesundet der älvens minsta bredd är, och funnit den säker. Att Lust som förut wisat stor skicklighet i Brobyggnad, även ville åtaga sig denna."

Inspektör Wallenström har också för avsikt att anlita en skicklig brobyggare och även presentera ett kostnadsförslag. De församlade har länge önskat och ansett en bro nödvändig och välkomnar initiativet, men hoppas att kostnaden blir dräglig och att underhållet av bron inte blir för betungande.

Den 7 november 1824 tas samma fråga upp på allmän sockenstämma i Segersta. Där beslutas att man skall, på samma villkor som Hanebo socknemän ställt, låta någon skicklig brobyggare ta på sig arbetet.

Det går några år och nästa gång man diskuterar saken är på en sockenstämma i Hanebo den 8 november 1829. Då tar man tillsammans med fullmäktige från Segersta och Bollnäs återigen upp brofrågan, mycket pga. att färjemannen begär en höjning av sin lön med bl.a. två kannor säd per "hemmansrök" (hushåll). Inga beslut tas. Ännu en gång, nu på en sockenstämma den 20 juni 1830, diskuteras brobyggnationen, men eftersom ingen från Kilafors bruk är närvarande kan man inte fatta något beslut.

Så händer äntligen något!

Till nästa sockenstämma, den 26 september 1830, har ett skriftligt förslag till brobyggnad inlämnats av bonden Lars Larsson från Djupa nr10 i Segersta. Ärendet för denna sockenstämma utlyses fjorton dagar tidigare i kyrkorna i Segersta, Hanebo och Bollnäs.

I sitt förslag till överenskommelse med församlingarna är han villig att bygga en bro över "Ljusna Elf" med vissa förbehåll. I anbudet ställer han önskemål om att få byggnadshjälp i form av virke och dagsverken av socknemännen både i Hanebo och i Segersta men även av byborna i Utomherten.

Utöver det vill han överta den lön som färjekarlen haft mot att han bygger bron och "för all framtid underhåller den". Han har noga angett hur många stockar och dagsverken som behövs från varje gård och lovar att snarast påbörja byggnationerna och samtidigt hålla färjeförbindelsen i gott skick, både under byggnadstiden och sedan, om det skulle visa sig behövas.

Lars Larssons förslag diskuteras en god stund och några tycker att det räcker bra med den färjeförbindelse de har. Men majoriteten anser en bro högst nödvändig och beslut tas att låta Lars Larsson, med den hjälp han begär, bygga den bro som diskuterats under sex år. Däremot beslutas det att bya-

männen i Östansjö, Hå, Herte, Rickebo och Gällsjön i Bollnäs socken, endast behöver bistå med hälften av den begärda hjälpen.

Ett historiskt klubbslag av kyrkoherde Olof Moberger, som även skrev protokollet. Det upplästes och godkändes av J. G. Wallenström vid Kilafors bruk, Jan Mickelsson i Rotemo, Anders Larsson i Sörfly och Anders Andersson i Östansjö.

Bron byggdes och det beskrivs i handlingarna helt kortfattat att "så sattes tvenne stockar i kors och nedtrycktes i älvbotten, och på ett visst antal sådana bockar anbringades körbanan". Hur arbetet gick till och hur många problem Lars Larsson stötte på kan man bara ana. Bron blev i alla fall färdig att användas av allmänheten redan på våren 1832.

Stora påfrestningar

Åren gick och man kan se i protokollen att det uppstod besvär med vårfloden som många gånger äventyrade hållbarheten. Det gjorde att Lars Larsson begärde hjälp med både arbete och virke under de tjugo år bron var i hans och hans anhörigas ägo.

Han var ingen gammal man, född den 4 november 1802 och endast drygt 27 år gammal när han tog sig an uppgiften att bygga bron över "Ljusna Elf".

Juldagen 1839 avlider Lars Larsson endast 37 år gammal. Hans delägare; hustrun Margta Ericsdotter, bonden Nils Nilsson och Engelbrekt Andersson Länninge, Bollnäs socken, blir i och med dödsfallet huvudansvariga för bron. De orkar inte med det underhåll den kräver men får trots det, under några år, den ersättning som Lars Larsson förhandlat sig till.

År 1851 kallar man till gällstämma i Hanebo sockenstuga, en stämma som pastoratets samtliga socknar kallats till, inte bara de berörda. Tjugo år har gått sedan bron byggdes och den är nu mycket bristfällig. På gällstämman riktas stark kritik mot broägarna för bristande underhåll. De försvarar sig med att de "inte mäktade bestrida de omkostnader som brons reparation nu erfordrade varför de även ville fransäga sig alla så väl skyldigheter som rättigheter".

Bron kom därefter att ägas av dem som tidigare hållit färja fram till 1830.

Ny ägare av bron.

Så börjar diskussionerna om att bygga en flottled i "Ljusna Elf" Man ser i protokollen att broägarna befarar att bron kommer att ta skada av det timmer som ska strömma förbi den – vilket den också gör. Men allting löser sig.

Ljusne Elfs Flottningsbolag hade bildats av: James Dickson & Comp, Bergviks Sågverks AB, och Marma Sågverks AB och i ett kontrakt daterat den 30 oktober 1859 erbjuder sig bolaget att överta bron vid Segersta kyrka.

Man kan ana den känsla av befrielse som broägarna upplevde när de undertecknade kontraktet och överlät både bro och färja i det skick de var. Flottningsbolaget skrev under på

”att för all framtid lagligen underhålla och bygga bron över Ljusna Elf”.

I kontraktet redogör man för de planer man har. Bron ska under kommande vinter nybyggas av flottningsbolaget, som efter eget gottfinnande bygger den på befintlig plats eller vid Gäversta by längre ner efter älven. Det senare skulle betyda expropriering och inlösen av den jord mark som erfordras för nya vägsträckningar på båda sidor om älven.

Och hur blev det? På samma plats som tidigare och med betydligt större bärighet byggdes en ny bro som skulle räcka till för den trafik som då nyttjade den; dragdjur med lastvagnar, hästskjutsar, gående och ridande personer, boskap m.m. Men ännu inga bilar, de kom senare.

En större bro blir nödvändig ...

Den kraftigt expanderande trafiken och en bristfällig, ca 30 år gammal bro, gjorde att Vägverket tidigt på 1960-talet började planera för ett nytt brobygge. Det behövdes en större, bredare bro med högre bärighet/bärkraft. Vägverket avsatte pengar flera gånger till den men medlen togs till andra mer angelägna projekt. Man fick därför underhålla och förstärka pelarna på den gamla bron flera gånger men till sist ansåg man att det i längden inte räckte med förstärkningar. På mitten av 1960-talet sattes trafikljus upp och bron enkelriktades. Före denna åtgärd skyltades det: ”Möte förbjudet.” Vägbanan hade blivit alltför smal även för personbilstrafik. Nu fick man vackert stå och vänta tills det slog om till grönt ljus – även om det inte kom någon från andra hållet.

Så småningom kopplades den funktionen bort och det var upp till var och en att bedöma om det kom någon från motsatta hållet. Tidens tand och erosion som uppstår när älven höjs och sänks skadade fundamenten alltför mycket och i april 2002 begränsade Vägverket bruttovikten till fyra ton på grund av sättningar i den bortre pelaren, sett från kyrkan. Det medförde att viss tung trafik fick börja trafikera den bro som var under uppbyggnad långt tidigare än beräknat.

... men var ska den ligga?

Vägverket inbjöd Segerstaborna till Församlingshuset för information onsdagen den 12 oktober 1994. Tre olika förslag presenterades och pengar fanns återigen avsatta för en ny bro. Vägverket hade tagit stor hänsyn till den känsliga miljön runt kyrkan och hade väl förberett broplaceringens fråga ur miljö- och kulturhistorisk synpunkt.

Brofrågan väckte stort engagemang bland invånarna och många och långa diskussioner förekom. Även den här gången tog det sex år innan bygget kunde påbörjas.

Bron ritades mycket smacker och de fyra pelarna göts på plats i stora formar, tillverkade på byggplatsen. Från våren 2001 och till senhösten samma år besvärades arbetet av älvens ovanligt höga vattenstånd. Vissa tider var det så strömt att

forts. sid 8

Sammanfattning av brobyg- gande och underhåll under perioden 1832 - 1932

1831: Lars Larsson uppförde bron år 1831 och man tog den i bruk på våren 1832. Påfrestningarna på bron blev stora, bl a från timret som skulle passera varje sommar vilket gjorde att Lars Larsson nödgades begära hjälp för att underhålla den. Redan 1835 ber han sockenstämman i Hanebo om hjälp med virke för underhåll. Året efter kallar han Segersta socknemän till extra stämma för att be om samma sak. Alla ställer sig välvilliga till det han begär och lovar att från varje hemman bidra med en timmerstock och en planka vart tionde år.

1859: Ljusne Elfs Flottningsbolag övertog den bristfälliga bron som dessutom fått betydande skador av timmerflottningen.

1860: Flottningsbolaget uppförde en ny bro med hjälp av socknemännen som bidrog med tio dagsverken vardera och erhöll för detta sex års frihet från broavgifter. Bron byggdes med timrade stenkistor och en överbyggnad av trä med två större spann utförda som spännbågar. Allt till en kostnad av 18 511 kronor och 49 öre.

1862: Bron höjdes på grund av ångbåtstrafiken. Därefter har bron byggts om ytterligare tre gånger.

1872: Man ser i räkenskaperna att reparationer gjordes för 2 248 kronor och 37 öre. Det var efter en brand då ett av brospannen förstördes och färjorna fick åter tas i bruk.

1888 – 1889: Bron byggdes om. I mitten uppfördes tre stycken stenpelare som vilade på stenfyllda timmerkistor och mellan dessa två träbågar med trettiosex meters spännvidd. Alltsammans kostade 22 505 kronor och 49 öre.

1892 – 1893: Bågarna byggdes om och förstärktes, samtidigt byggdes resterande delen om. Det innebar ytterligare en stenpelare grundlagd på pålar och två stycken landfästen. Även dessa var av sten och ytterligare tre träbågar med trettiosex meters spännvidd byggdes. Denna gång till en kostnad av 43 432 kronor och 61 öre.

1931: Den sista stora ombyggnationen gjordes 1931 då bron nybyggdes av järn och betong av Motala Mekaniska Verkstad. Flera av arbetarna kom från Motala, men många var Segerstabor. Arbetet drevs som ett s.k. AK-arbete, dvs. genom arbetslöshetskommission. Den nya bron togs i bruk 1932. Hundra år efter det att den första bron stod färdig. Därefter överläts bron till de väghållningsskyldiga vid den tiden, Bollnäs Vägdistrikt.

man befarade att den arbetsbrygga eller bro som först byggdes skulle försvinna med vattnet.

Själva brobanan var en stålkonstruktion som tillverkades av företaget Scan Bridge AS Sandnessjøen i Norge. Den gjordes i sektioner och den längsta delen var hela 36 meter lång och vägde 35 ton. Alla delar kördes med lastbilar från den lilla ön Sandnessjøen vid Norges nordkust i jämnhöjd med Boden, och hit till Segersta. Allt annat arbete gjordes på plats och pågick mellan 13 november 2000 och fram till invigningen den 28 september 2002.

Källförteckning

Kontrakt 1859, Flottningsföreningens arkiv, Härnösand

Kontrakt 1896 ” ” ”

Häradsrättens protokoll 1896 ” ”

Kunglig skrivelse 1836 ” ” ”

Sockenstämmoprotokoll, Hanebo och Segersta 1818 - 1852

Sockenstämmoprotokoll, Segersta 1822 - 1841

Två Hälsingesocknar, Nils C. Humble 1934

Ljusnan, artikel 26 juni 1931 (genom Ulla Brolin)

Husförhörlängder, 1800 - 1850, Segersta och Bollnäs

Margareta Johansson

Kilafors IF:s juniorlag 1956

Stående fr. v: Bror Wikström, lagledare, Bo Zetterkvist, Örjan Persson, Leif Larsson, Bernt Larsson, Åke Skoglund och Sverker Jönsson.
Knästående fr. v: Leif Pihl, Karl-Göran Engström, Torbjörn Hylander, Nisse Forsberg och Johnny Andersson.

Pojkklubbens segerrika elva år 1953

Stående fr. v: Tage Fohlin, Åke Skoglund, Bruno Persson, Tage Sahlin, Ragnar Westh, Egon Pettersson och lagledaren Valle Bjurkvist.
Knästående fr. v: Leif Edling, Bernt Hedberg, Gunnar Brodin, Arnold Englund och Uno Wall.

Åke Skoglund, bosatt i Edsbyn men född i Hanebo och fortfarande medlem i Kilafors IF, berättar:

År 1956 var vi ett bra juniorlag, vi kom tvåa efter Ljusne, som också hade ett bra lag. I tidningen stod det att KIF var en bra plantskola, men vart tog alla grabbar vägen, eftersom KIF för det mesta spelat i division fem.

Tiden i juniorlaget var nog den bästa tiden i mitt fotbollsliv, tänk när man fick springa ut på Knöttas fina plan. Arenan i mitt hjärta.

Många av 1956 års juniorer fortsatte i A-laget. För min del blev det 203 matcher i KIF-tröjan. Jag spelade också en säsong i Marma IF innan jag 1962 kom till Edsbyn, där jag spelat 122 matcher. År 1968 slutade jag med fotbollen.

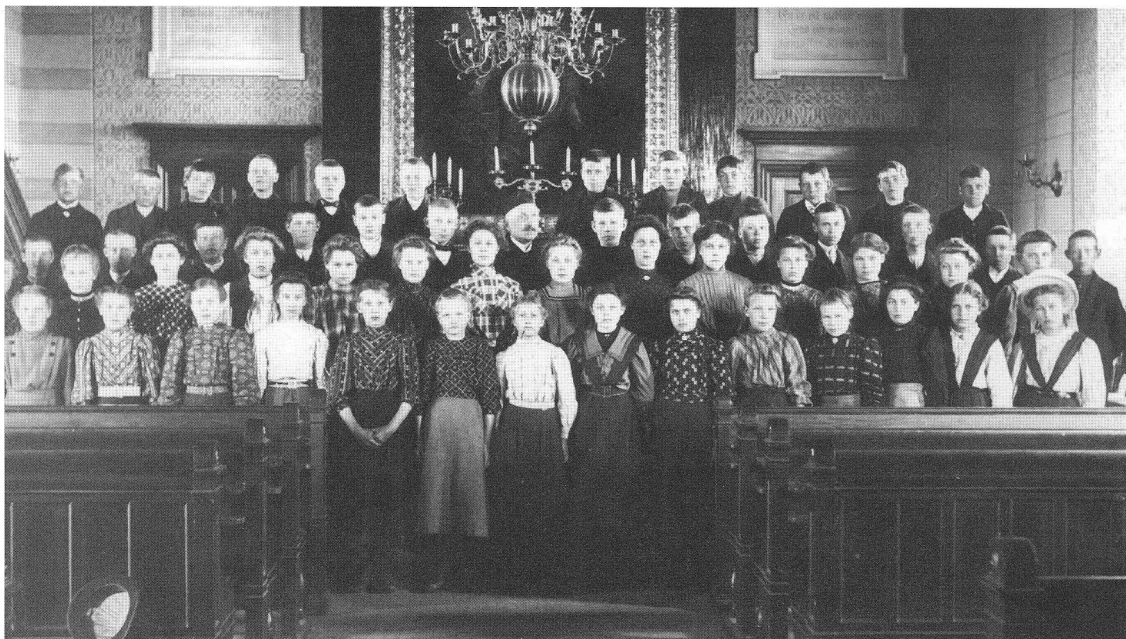
Men mitt fotbollsliv började egentligen redan 1952. Evald "Isak" Svensson från Sibö startade det året fyra pojkklubbar, Sunnan, Orion, Västan och Nordan. Jag var med i Västan och vi var rätt segerrika i fotboll, vi vann de flesta matcherna.

Vintertid, när det var skidtävlingar, visade Sunnan framföt-

terna. Sören Svensson var den stora stjärnan men även Ulf Persson, Bo Källström och Thord Björklund var snabba på skidorna.

Några trogna Kilafors IF-fans. Bilden från i slutet av 1990-talet.
Från v: Olle Nordén, Eskil Skoglund, Gunnar Flink, Sigvard Westling och Erik Andersson.
Foto: Lars-Åke Hansson

Ett välbevarat konfirmationskort från 1908 eller 1909. Redaktionen har identifierat några av ungdomarna, Axel Lindblom, Löten, Anna Larsson, Bofara, Marta Eriksson (född Larsson), Björklunda i Bofara och Edla Johansson, Löten. Samtliga födda 1895. Kyrkoherden heter Jakob Isidor Rydberg. Intressant att betrakta är kyrkans interiör, och sedan kan man undra om det är fotografen som har lagt ifrån sig hatten längst ner till vänster i bild.

Schönning som blev Shunning – Internetkontakt leder till Hanebo

Sommaren 2002 kom Bob Shunning, bosatt i Moline Illinois i USA, via Internet i kontakt med en familj i Valdemarsvik. Bob (Robert) nämnde då, att hans far som ung kom med familjen till Moline. Via forskarföreningen i Bollnäs fick Ingemund Lund kontakt med honom och hjälpte ättlingarna till Schönning att söka uppgifter om sina förfäder i Sverige.

Här följer delar av den noggranna släktkrönika över Bob Shunnings förfäder som Ingemund Lund fått fram.

Farfar till Bob Shunning var Carl Schönning, född den 6 januari 1815 i Västansjö, Hanebo. Han hette från början Carl Carlsson och hans anor kan spåras bakåt till soldaten Erik Brink, född 1737 i Stockholm. Brink antogs som soldat i Västansjö 1762, gifte sig 1768 med Anna Andersdotter, född 1741, och blev kvar i Västansjö.

Annas anor kan också spåras bakåt till en soldat, nämligen till korpral Mickael Husberg från Arbrå. Dennes son, Pehr Mickelsson, född 1750, utbildade sig till kopparslagare och tog sig namnet Ahrbom med anspelning på Arbrå. Gifte sig med en soldatdotter från Löten i Hanebo och hade först anställning vid Kilafors Bruk för att senare bli sin egen kopparslagare i socknen.

Carl Schönning var yngste sonen av sju syskon, barn till bonden Carl Ersson och hans hustru Anna Larsdotter i Västansjö by. Vid 22 års ålder flyttade Carl till Ockelbo och lärde garveriyrket. I Ockelbo tog han namnet Schönning, kom hem som garvare och övertog garveriet i Kyrkbyn, Hanebo. Han

utvecklade rörelsen och hade många anställda som lärlingar och gesäller. Carl Schönning gifte sig den 23 oktober 1847 med Karin Ahrbom, född 1822 i byn Löten och barnbarn till kopparslagare Pehr Ahrbom.

Familjen kom att berikas med nio barn fram till 1863. Hela familjen emigrerade till Nordamerika den 19 maj 1870, enligt uppgifter i Hanebo utflyttningsbok. Pigan Margta Jonsdotter, född 1849, följde också med familjen västerut. Man hade redan tidigare släkt och känningar i USA. Carls bror Lars Carlsson, född 1811 och gift med Karin Ahrboms äldre syster Anna Greta, född 1820, hade 1850 emigrerat till Illinois med barnen Michael, Anna och Lars. De blev kvar där, förutom sonen Michael, född 1843, som återvände till Sverige 1862 och här övertog kopparslagaryrket i Löten.

Vid familjen Schönning's utvandring 1870 var brodern Lars Carlssons familj säkert väl etablerad i Staterna och kunde ge invandrarna råd och anvisningar för sin utkomst i det nya landet. System Anna med familj från Norrflå för också 1850.

Olof Eriksson från Sörfly sub 5 reser till Amerika år 1904. Han återvänder till Sverige 1914, ingår äktenskap med Emma Cecilia Stål. Med sig hem har han breven som hans far Erik Olsson, bördig från Lotan, har skrivit till honom under hans amerikaaår. Här är ett av dem som Hanebo Jul fått låna från Lotgården.

Sörfly den 28 juli 1912

Jag har nu haft brev från farbror

Lars
i midsom
mar
abc
och nu
alle
han
och nu
och nu

Sörfly den 28 juli 1912

Jag har haft brev från farbror Lars i sommar vi fick ett ifrån honom i midsommartiden och han lefver och mår bra, hans adräs är Lars Olsson Mc Pherson, Kansas.

Och nu är Olof Olsson eller bremyrsolle och tyra gift kan du begripa han hade ett sjudundrande kalas och mamma och jag fick vara med och Lars sjussa så han fick vara med på lördagen och söndagsaftonen

mamma och jag fick inte vara mera än på lördagen dem hade folk der på måndagen så dem håll på i tre dagar men nu kan du förstå att det har lyst andra gången för stafsmarta och rasselolle i kvarnböle så marta har flytta dit till honom för mora blev död i våras så han blev ensam

Och gustaf han knogar i lotan Och mickellars Olof är bonde i Svänlars Och i utigårn är det en altabo, man och hustru och två barn, dem är fyra nackar i gårn

Lars han har gått på gröna lund dem har föll nån tillställning och det är vid raskens dem kallar för gröna lund Och nu har bagarjalmar lagt sig till med en automobil som han far och sjusser en hit och dit, en som kostar omkring femtusen kronor.

Och nu får jag låf att sluta mitt spröt för denna gång med en tjär hälsning till dig från oss alle sammans, i från hela vårt hus och hem

teknad af fader Erik Olsson

u honom
er och
soll
ryst
s
ed
med

på lördagen och söndagsaftonen
mamma och jag fick inte vara mera en
på lördagen dem hade folk der på
måndagen så dem håll på i tre dagar
men nu kan du förstå att det
har lyst andra gången för stafsmarta
och rasselolle i kvarnböle
så marta har flytta till honom för

Att vara barn i Sörgårn på 1920-talet

När jag nu skriver ner minnen från min barndom slår det mig vilken enorm teknisk utveckling det varit under 1900-talet. På 1920-talet var cirka 40 % av Sveriges befolkning fortfarande sysselsatta inom jord- och skogsbruk.

I min hemby, Västansjö, var på den tiden 70-80 % jordbrukare eller skogsarbetare, ofta en kombination av båda. Nu, i början av det nya seklet, har avancerade maskiner eliminerat nästan alla tunga sysslor och knappt 3 % arbetar inom landsbygdens gamla basnäringar.

Tidiga minnen

Min far, Anders Andersson, var förutom bonde verksam inom den kommunala förvaltningen samt aktiv inom olika organisationer. Följaktligen behövde han kontorsmaskiner. Jag minns när han skaffade sin första skrivmaskin. Den var försedd med en pekpinne med vilken man pekade på den bokstav eller det tecken man skulle slå ner. Jag tyckte det var en fantastisk maskin.

Men den första upplevelse jag klart kommer ihåg från min barndom var när jag som femåring tillsammans med mina föräldrar fick åka i morbror Anders T-ford till Norrsundet för att titta på ett fyrmastat segelfartyg som låg där för att lasta bräder.

Landsvägarna var krokiga, backiga och ojämna så det var inte förvånande att jag blev åksjuk. En oerhörd upplevelse var det förvisso och jag minns ännu vilken jättestor fyrmastare jag tyckte det var. En annan händelse som jag väl kommer ihåg inträffade ett år senare.

Skolan börjar

Det var sommaren 1923, och det blev bestämt att jag skulle börja skolan i augusti det året! Tidigare hade det ansetts lämpligt att jag skulle börja först 1924 eftersom jag var född i slutet av året.

Alltnog, nu skulle jag börja och borde då bekanta mig med alfabetet. Med mina systrars benägna bistånd gjorde jag några tafatta försök men gav snart upp. Det skulle nog gå bättre med lärarinnans hjälp.

Just det året var det världsutställning i Göteborg och mina föräldrar skulle åka dit i, ja, just det, morbror Anders T-Ford. Det var en stor händelse, något i stil med att idag åka till Amerika eller kanske Australien. Eftersom både mina föräldrar och morbror Anders var bönder måste resan göras när det fanns en arbetspaus mellan höbärgning och skörd.

Då som nu började skolan i mitten av augusti och just då företogs göteborgsresan. Vem skulle nu följa mig till skolan? Jo, det skulle Signe göra! Hon var vår piga. Så hette det på den tiden och det var inget förnedrande i det. Jag tyckte mycket

Slätterfoto från 1921. Loge och ladugård i bakgrunden är Sörgårds. Åkern där fotot är taget kallas London! Pappa har en katt i högernäven. Den följde förstås med mamma när hon gick ut på åkern med kaffekorgen. Jämte mina föräldrar är mina syskon också med på bilden samt pigan Signe Jonsson från Lotan (hon gifte sig senare med skogvaktare Käller från Hällbo). Karlarna längst till vänster kommer jag inte ihåg namnen på men han i kepsen längst till höger hette Westh och var från Knektåsen i Västansjö.

bra om Signe, hon var som en andra mamma för mig.

Innan jag skulle börja skolan skulle mitt polkahår klippas. Först måste det förstås tas ett foto av pojken och jag tror att det var samme man som både klippte håret och tog fotot; August Lind i Gråbo. Så kallades de tre mindre gårdar som låg några hundra meter söder om Sörgårn.

Så var jag då klar att ta Signe i handen och knalla iväg efter körvägen över åkrarna och på stigen genom skogen den knappa kilometern till Västansjö skola. Det var den skolväg jag skulle komma att använda de närmaste sex åren. Skolfröken hette Hernkvist och kom från Västergötland. Hon var förmodligen ganska bra, höll ordning i klassen. När höstterminen var slut kunde de flesta både räkna och läsa hjälpligt. I skolan fanns också ett litet lånebibliotek, böckernas värld låg nu öppen. Och eftersom mina föräldrar tog kristendomen på allvar så började jag också i söndagsskolan, som en annan fröken hade i samma skollocal.

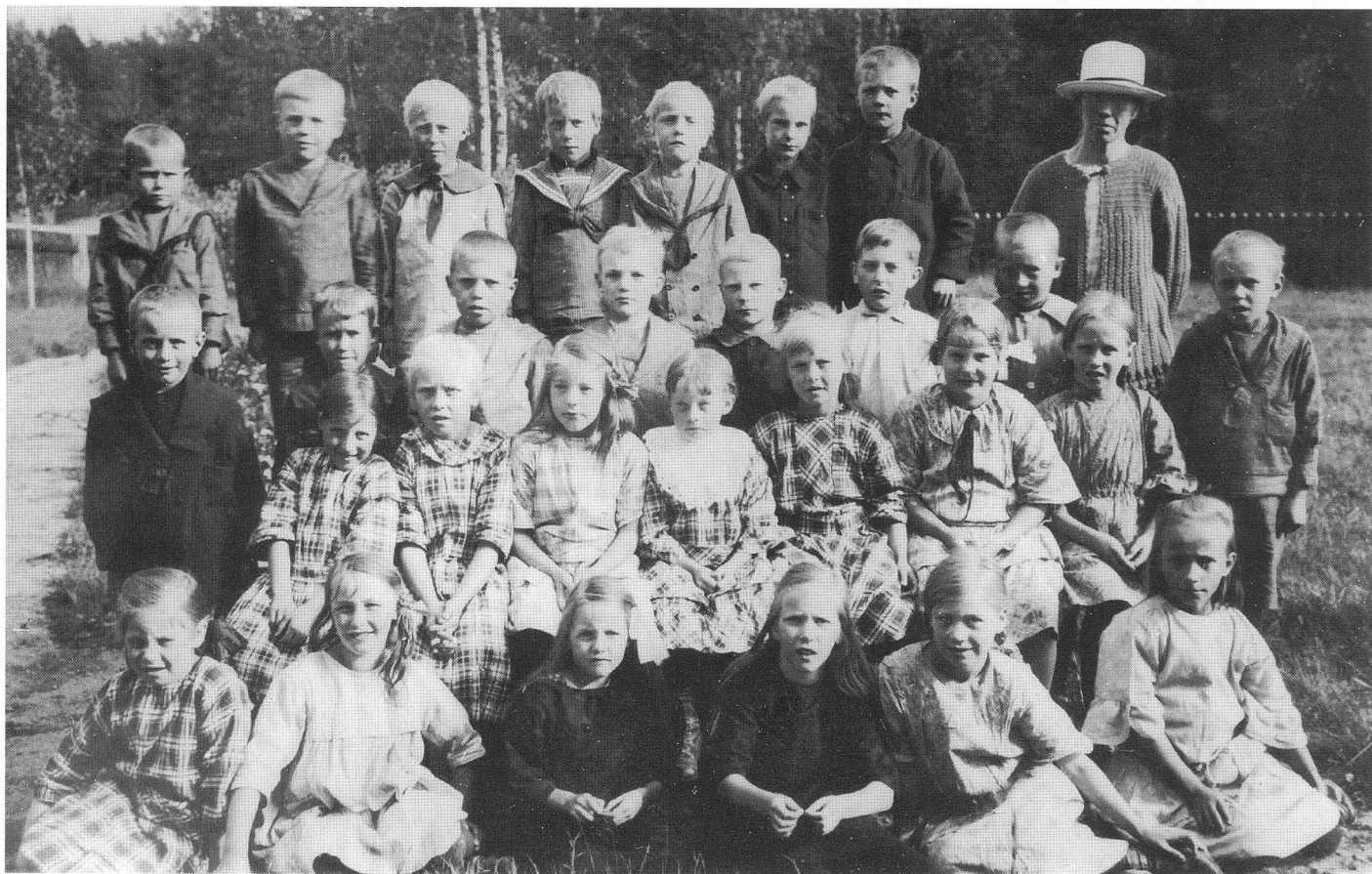
Det var förstås bara den första skoldagen som Signe behövde följa mig. I fortsättningen räckte det att jag hade sällskap med min syster Karin och min kusin Karin från Västergårn. Året därpå började min lekkamrat Marin från Murars och sedan John från Lasses. Under fyra av skolåren var vi alltså tre grabbar från byn som hade sällskap till skolan. När det var bra skidvintrar körde vi upp skidspår, en ginare väg till skolan.

De två första åren gick jag i skolan varje läsdag, tredje och fjärde året varannan dag. Det blev nämligen för trångt i den gamla skolbyggnaden och en andra skolbyggnad uppfördes. I den åldern var det förstås mycket uppskattat att vara ledig från skolan varannan dag. Förmodligen hade vi då mera hemläxor men det tog man inte så allvarligt. Det var ingen som tjtade på mig att jag skulle läsa läxorna. Jag läste de ämnen jag gillade, de andra fick vara.

Den fortsatta skolgången

Skolan hade ingen gymnastiksal men det fanns ribbstolar på en av salens väggar och en bom i omklädningsrummet. Vi hade enkel gymnastik två gånger i veckan. På matrasterna satt vi i omklädningsrummet och åt vår medhavda matsäck, vanligtvis smörgås och mjölk. Det var bråttom att knapra i sig smörgåsarna för att hinna ut på skolgården för att leka. Vanligast var brännboll. Vinterdagar med skidföre blev det skidåkning. När skoldagen var slut kom man hem jättehungrig. Då bjöd mor på lämpligt mellanmål som gav nya krafter. Jag minns havrevälling med russin som särskilt gott.

Från och med tredje skolåret hade vi en manlig lärare, Evert Alftner. Han hade jakt och fiske som hobby. Under jaktsäsongen kunde det ibland hända att han kom från skogen med bössa och byte innan det var dags för lektion. Han var en bra

Västansjö skola, omkring 1924-1925

Översta raden, stående fr.v: Evert Lindblom, Lars Olsson, Erik Flink, Bertil Hemlin, Helge Wall, Birger Hybinette, Klas Brodin, Maria Hernkvist, lärarinna.

Andra raden fr.v: Sven Andersson (Aspeby), Sigvard Lindblom, Olov Hansson, Per Lönn, Johan Persson, Evert Adolfsson-Sköld, Per Lindblom, Valo Östlin.

Sittande fr.v: Karin Näslund, Junis Sundin, Anna Jonsson, Lotten Skönblom, Gunhild Lindblom, Britten Olsson, Sonja Vestlén.

Sittande på marken fr.v: Edit Nilsson, Svea Eriksson, Britta Ölund, Inga Ölund, Ninni Jonsson, Klara Pettersson.

lärare. Var man speciellt intresserad av ett visst ämne var det fritt fram för lite "överkurs". Jag tyckte om skolarbetet.

Skolsalarna värmdes med vedeldade kaminer. Vi skolbarn fick hjälpa till med att bära in ved och elda. Det var ett hemtrevligt sprakande i kaminerna under kalla vinterdagar. Veden, i form av meterved, kördes till skolan på vinterföret och travades längs skolhusets grundmurar. Det var lockande att hoppa upp och springa på vedtravarna, men sådana nöjen var emellertid strängeligen förbjudna.

De meterlånga vedträna kapades i tre bitar av en man med bågsåg. Detta var före de tandspetshårdare sågbladen så sågtänderna måste filas när de blev skämda. Det blev de fort om grus och sand trampats in i traven.

Jag var en beskedlig elev men en gång sprang jag med grusiga skor på en trave. Magistern fick förstås syn på mig och gav mig en örfil. Det var som tur var den enda under sex års skolgång. Örfilar var ovanliga. Normal bestraffning för lindrig förseelse var att få stå i ett hörn och skämmas.

Vi hade inga "värstingar" i klassen men några av grabbarna gjorde förstås en del ofog på rasterna. En gång när det stod en grabb, vi kan kalla honom Per, i skamhörnet, frågade magister Alftner efter en stund:

"Skäms du, Per?"

"Näe, jag är så väl saltad", svarade pojken.

Då fick han stå kvar en stund till och "skämmas på riktigt"!

Arbete och fritid

Det är inte bara boklig lärdom som förvärvas i barnåren. Det är en tillgång att kunna cykla, simma och åka skridskor också. Dessa färdigheter lärde mig min syster Anna när jag var sex år. Dessutom fick vi minderåriga ofta hjälpa till med enklare arbeten, som till exempel rovgallring och potatisplockning. Raderna med rovplantor minns jag som oändligt långa och knotten var oftast på hugget just då.

När stängseltråden för kobetet skulle flyttas fick jag ibland "jäta" korna, alltså vakta dem några timmar. Vid ett sådant tillfälle hände en smärre katastrof. Eftersom jag skulle vara väktare en stor del av dagen hade jag utrustats med smörgåsar och en termos varm choklad. Jag såg fram emot högtidsstunden med varm dryck och smörgås. Det här var långt före ståltermosarnas tid och en nioåring tänker inte på sköra termosglas. När jag hoppade över ett dike var olyckan framme. Det blev smörgås och "salta tårar" vid den matrasten.

Vi tre pojkar som bodde nära varandra hade alltid full sysselsättning på fritiden. Med tillgång till snickarstugor tillverkade vi själva enklare sportredskap som vi behövde. Bandyklubb och skidor till exempel, de senare med hjälp av någon vuxen. Att göra brättena krävde en speciell teknik. För att få virket mjukt stoppades spetsen av skidan in i den varma hästgödselstacken. Efter några timmar i värmen gick det att böja brättet och fixera det i en brättmall. Med brättet kvar i mallen brände vi in tjära i böjen. När brättet kallnat ordentligt togs mallen bort och tjära brändes in i hela glidytan. Lappglid var populärt som ytvalla.

Våren med snösmältning och vårflod i diken och bäckar var en spännande period för oss småpojkar. Vi byggde dammar och tillverkade vattenhjul. Dom satte vi upp i dammarna som

gav små fall så att hjulen snurrade. Vi hade full sysselsättning så snart vi kom från skolan.

Sommartid gillade vi förstås bad och mete. Några gånger cyklade vi ända till Tönsen och metade forell i bäckarna. När vi var i 10-12 årsåldern fick vi vara med och sätta ut ryssjor och mjårdar i Bofarasjön. Martin i Murars och jag fick ofta det spännande uppdraget att ro ut och vittja. Den goda fångsten bestod mestadels av abborre och gädda. Från någon lämplig buske skar vi en klyka på vilken vi trädde upp fiskarna. Stolta bar vi hem dem och delade på dagens fångst. En gång fick vi en jättegädda på dryga fem kilo. Det var mer tur än skicklighet att vi lyckades klara gäddan kvar i ekan. Vi var säkert extra malliga när vi med viss möda bar hem den tunga fisken.

I den lilla beteshagen intill Sörgårn tränade vi höjd- och stavhopp och grävde en grop som fylldes med sand för längdhopp. När höskörden var klar spelades fotboll på någon lämplig åker. Sedan var det inte bara i skolan som vi spelade brännboll. Även hemmavid på planen mellan Murars och Sörgårn spelades det. Ljusa vår- och försommarskvällar deltog en del yngre vuxna med förtjusning i dessa bollekar. Bland oss yngre var kurragömma och gömma nyckel andra populära lekar, den senare inomhus höst och vinter.

Pilbågar och pilbössor grejade vi grabbar själva. På den tiden var det ingen som köpte hem raketer för att skjuta upp vid till exempel nyår. Men vi småpojkar skapade en egen raket. Vi band fast ett tomtebloss på en pil, spände bågen och sköt iväg pilen. Det uppstod en gnistrande glad ljusbåge och som tur var kom ingen till skada.

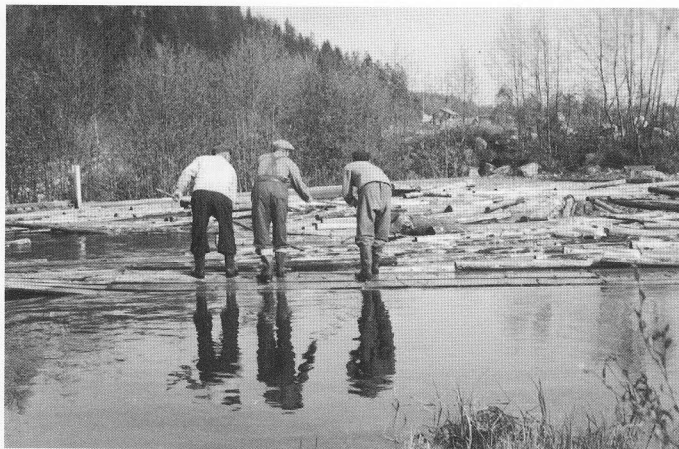
Min pappa berättade en gång om tre företagsamma pojkar från en granngård. De hade sysslat med betydligt farligare experiment. De hade sett på när de äldre borrhade sten och sprängde med dynamit. På något sätt lyckades grabbarna få tag på en dynamitpatron och smög iväg till smedjan nere vid sjön. Där skar de av en bit dynamit och lade den på städet. En av pojkarna slog till med en stor smideshammare. Det blev en redig smäll och hammaren flög upp genom taket och landade i strandvassen. Lyckligtvis skadades ingen men pojkarna fick förmodligen mer än en rejäl åthutning. I byarna runt Bofarasjön låstes nog dynamiten in betydligt säkrare efter den smällen.

Sörgårn

Platsen där man växer upp lämnar starka intryck i barnsjälen. Mitt barndomshem var och är delvis ännu omgivet av lönnar. När stararna kom och slog sig ner i topparna på de två stora lönnarna framför huvudbyggnaden var våren kommen. Ett starpar brukade alltid häcka i holken i den södra jättelönnen.

Österut var det emellertid fri utsikt över Bofarasjön och bergens våglinje. Var jag än bott har mitt synsinne bevarat denna utsikt och namnen på alla bergen. Jag kommer därtill ihåg den högtidliga känsla man fick när alla lönnarna blommade och de fylldes med surr från humlor och bin. Trädgårdsmöblerna sattes ut under "starlönnen". Då var det sommar på riktigt.

Sven Aspeby

Två foton från den tid då det flottades timmer efter Kilån. Bilderna är tagna av Folke Norin och är från nedre kvarndammen i Hallen (Lindbergs kvarn).

På ena bilden ser vi ryggarna på Asp-Sigge, Henning Härddin och Bengt Wikström. På den andra bilden har det brötat ihop sig. Dags att ta ner flaggan!

I en artikel i Hanebo-Jul 1988 berättar Erik Sjööns att flotarna hade ett signalsystem med flaggstänger och trekantiga vita signaldukar. Flaggvakterna var mest yngre eller kvinnor. När flaggorna var hissade var det klart att släppa på virke, men om det blev stopp någonstans togs aktuell flagga ner.

Fäboden

IV

Som vallhjon mötte jag den tid, när mannens bas
kom in i rösten,
och flickan blev ett kön för sig med hemlig
eggelse i bröstet.
Ack, målbrottstid och orostid och gåtor utan mått!
En värld av dunkla drifters skott
slog rot med ängslan, fröjd och yra.
En farlig lek, en vansklig lott,
att alla nya krafter styra.

Vad visste jag om flickans strider med sig själv
i ensamheten,
att även hon gick för sig själv och brände sig av
hemligheten.
När varje kväll jag smög mig skyggt och satt i
hennes rum,
jag flydde snart förskräckt och stum,
när hon sin famn emot mig räckte –
Och natten slöt sig sval och skum,
men elden i min kropp förskräckte.

Jag sökte ro i skogens famn men mötte ständigt
samma mening,
i fågelparens kärleksdrift, i bockens brunstiga
förening.
Jag flydde rädd för flickans gunst,
men varje tanke blev till brunst,
och flickor fanns i varje stuga.
Vart väsen gick i kärleksdunst,
varenda djur och liten fluga.

V

Kom en dag till vallen några kaxiga turister,
sista modets sportkostymer, kikare och kamera och
rolighetsminister,
mat och sprit och cigarrett och en fantastisk toalett.
Stavar såsom farfarskryckor hade var och en i handen,
herrar, damer, konfirmanden ...
Storknade för kokhusröken,
flickorna fick heta fröken,
och den gamla Märta Lisa neg så grant
för ordet "tant".

Högljutt stojande slog följet läger intill vallens källa,
gav mig slantar för att bocken jag i envig kunde fälla,
gick i stugorna och glodde, tittade i skåp och lådor,
skrattade åt slickjetaskan, där man hade salt och sädor.

Men ett gammalt gnälligt våp, satte pris på alla skåp,
alla stolar, bord och sängar, värdesatte hon i pengar,
bjöd och ökade på summan, så att Märta Lisa, gumman,
blev förargad, skrek till slut: Vet hut!

Fina damen blev förfärad över sådan brist på bildning,
och hon sade, att hon väntat bara råhet och förvildning.
Då tog Märta Lisa pipan något sävligt ut ur munnen,
hennes artighet mot damen var i detta nu försvunnen:

– Ska hon köpa får hon löpa bort till handelsmans butik ...
Tror hon kanske vi har lik?
Jag har själv en bror i stan, men han skulle bli som fan
utav ilska och förvåning, om hon kom till deras våning
för att köpa upp hans bo ... det blev vi ock, må du tro ...
Och för resten ... jag är knappast mer förvildad,
än vad hon är bildad.
Därmed tände hon sin pipa, spottade i kokhusmuren,
gick att släppa kon till tjuren.

Det blev hastigt slut på glammet och den fina blixervisiten.
Märta Lisa gick och fräste: folk från stan är rena skiten.
Dom far fram som hednaturkar, runt kring källan skal
och burkar,
tidningspapper, strunt och annat,
jag är rent förbannat!

ur *Skogen sjunger*, dikter av Albert Viksten
utgiven av Alb. Bonniers Boktryckeri 1933

Lars Sigvard berättar om Siwert Månsson och Snöflingan

Snöflingan hette barntemplet i Lilltjära. Där samlade Siwert Månsson under sent 1940-tal många ungdomar kring sig och gjorde olika kabaréer. Denna verksamhet växte fram ur Templet Edelweiss, som hade en teatergrupp för vuxna under ledning av sångaren Eric Jonsson. De satte vid ett flertal tillfällen upp ett stycke som hette "Höglom hyr ut sommarnöje". Medverkade gjorde bl.a. Pelle Norén och Tycko Karlsson. Här växte mitt stora intresse för teater fram redan som sjuåring.

Snöflingan började med att Doris Allfors och Maj Nyström samlade några ungdomar i åldern 7-12 år omkring sig. Vi fick göra små framträdanden på Lilltjära ordenshus. Jag, Börje Norin och hans syster Vera sjöng t.ex. "Tre pepparkaksgubbar", iklädda kostymer som sytts av brunt kräppapper.

Efter detta fick min pappa Sigvard Jansson och Siwert Månsson kontakt med varandra. Siwert kom hem till oss i Sibö. Pappa, som var en duktig pianist, spelade och jag sjöng. Siwert måste ha tänt till på det, för det dröjde inte länge förrän han hörde av sig och samlade ytterligare ungdomar omkring sig i ordenshuset i Lilltjära. Då började Snöflingan att utvecklas till den fantastiska grupp som sedan kom att heta "Siwert & Co".

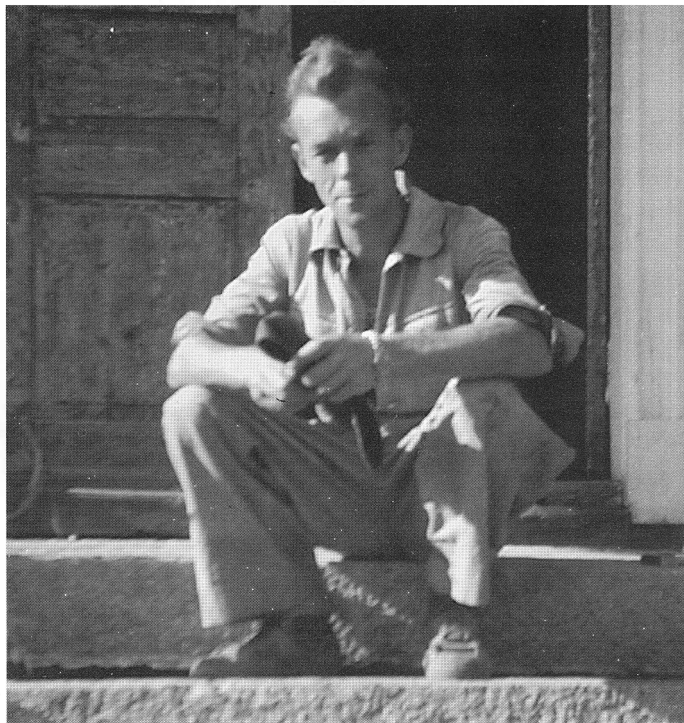
När jag nu, sextio år efteråt, tänker tillbaka på den här tiden, fattar jag vilket enormt arbete Siwert lade ner på oss. Han var en otrolig ungdomsledare, ledde oss till stordåd med olika framträdanden och skrev nästan alla texter till våra kabaréer. Ibland var vi 15-20 stycken som medverkade. Varje år på Mors dag satte Siwert ihop en ny kabaré. Då fylldes hela ordenshuset med folk. Det var gratis inträde men folk kom och lämnade frivilliga små bidrag. Signaturlodin till Morsdagskabarén sjöngs på melodin: Med en enkel tulipan.

Siwert: Goddag kära vänner, nu klockan är över tre då skulle bli kabaré och här gör vi vår entré med mössan på svaj hälsar jag er i min refräng jag får hjälp med detta utav mitt gäng.

Alla: Här komma vi och klämma i vår signaturlodin den här signalen går ut i salen till festpubliken vår festfanfar vi än har kvar uppå vår reportoar vi hoppas ingen, vi hoppas ingen ska bli besviken.

Lars: Jag bugar artigt för alla mammor och era utvalda herrefolk jag bugar även för alla flammor, för glad gänget görs jag till talk

Här komma vi och klämma i vår signaturlodin den här signalen går ut i salen till festpubliken.

Siwert Månsson. Foto: Okänd.

Med tiden växte en grupp som kallades "stamtruppen" fram. Den bestod förutom Siwert av min bror "Bola" som var "kom-fram-och-säg" och ibland trollade, Anita Ivarsdotter som sjöng solo och ibland duett med mig. Inge Embretzén och Gunny Hedberg spelade dragspel och min lillebror Per-Axel, bara fem år, sjöng som en hel karl. Ofta var Börje Norin med, han var en hejare på sketcher. Och Sune Hansson hette en yngling som medverkade med fiolspel.

Så småningom blev det känt att Siwert & Co var en teatergrupp som hette duga. Vi blev engagerade på många olika håll. Under flera år svarade vi för underhållningen i Holmsveden på nyårsaftonen. Vi var också återkommande gäster på Röstbofesten, besökte Bofara ordenshus, Stråtjära, Vallsta och Järvsö. På Nya hotellet i Kilafors hade PRO sina möten och där var vi många gånger, och på Järnvägshotellet uppträdde vi för Röda korset.

Siwert höll ihop hela gänget, skrev alla texter, ordnade våra turnéer, ja, han organiserade allt. Det var tack vare Siwert aldrig någon osämja eller bråk, allt var lugnt och stilla. Det har jag som vuxen ofta tänkt på. Under åren som gått har jag många gånger haft kontakt med Siwert, och han säger alltid att tiden med Snöflingan har varit den lyckligaste i hans liv. Det är säkert många av de som hade förmånen att få vara med som känner detsamma.

Siwert och jag skulle alltid sjunga duett, vara roligt klädda och göra våra duetter med lite knorr på. Jag har bra minne och har skrivit ner ett par exempel på texter som Siwert skrev åt oss. Han hade utmärkt indelning och versfötterna satt perfekt.

År 1946 kom det en melodi som ofta spelades i radio och var väldigt populär. Då kom Siwert på att vi skulle vara luffare. En vecka senare kom han med texten till vår egen Luffarvisa. Vi var utklädda till luffare och hade varsin påk på axeln med ett knyte på. Vi sjöng vår visa på melodin till "Nig och kuta runt".

*Vers: Ni kanske undrar vem vi är
men vi är väldigt populär, och klen det är vår karaktär
hos snygga tjejer.
Vi tillhör släktet Vagabond, född med ett makalöst förstånd
vi tjsar uppå vår luffarrond
det är allt grejer.*

*Refräng: För alla blir nöjd, när vi kommer böjd
med knytet, för då blir luffarfröjd.
Man blir bemött med blodkams och kött
och tjejerna ler så himla sött*

Lars: Mest emot mej.

Siwert: Å, visst inte, nej.

*Vi följs åt när dom vill roa sej
och när dom blir trött, vi sjunger förstrött
vår luffarhambo.*

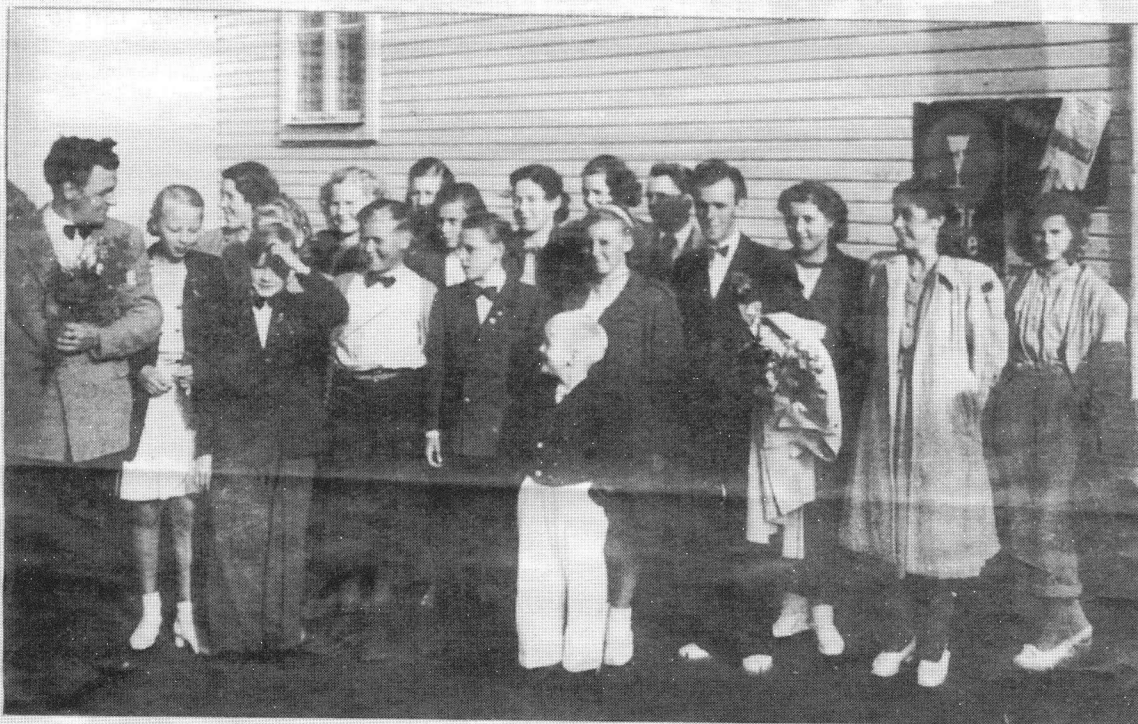
I Cykelvisan var vi klädda som turister och cyklade runt på scenen på varsin liten cykel och sjöng på melodin till "Konserverad gröt":

*Refräng: Å jisses, va vi trampa, å körs va vi for fram
vi så klart, satte högsta fart
vi for ut å campa, det var ju vårt program
vid vår utgångsfart, tänk så underbart.*

*Vers: I kurvorna låg vi så vågrätt ibland
så att fickorna fylldes med sand
När vi kom till Röstbo blev bena som ny
för då skåda vi Lilltjära by.*

Refräng: Å jisses, va vi trampa, å körs va vi for fram ...

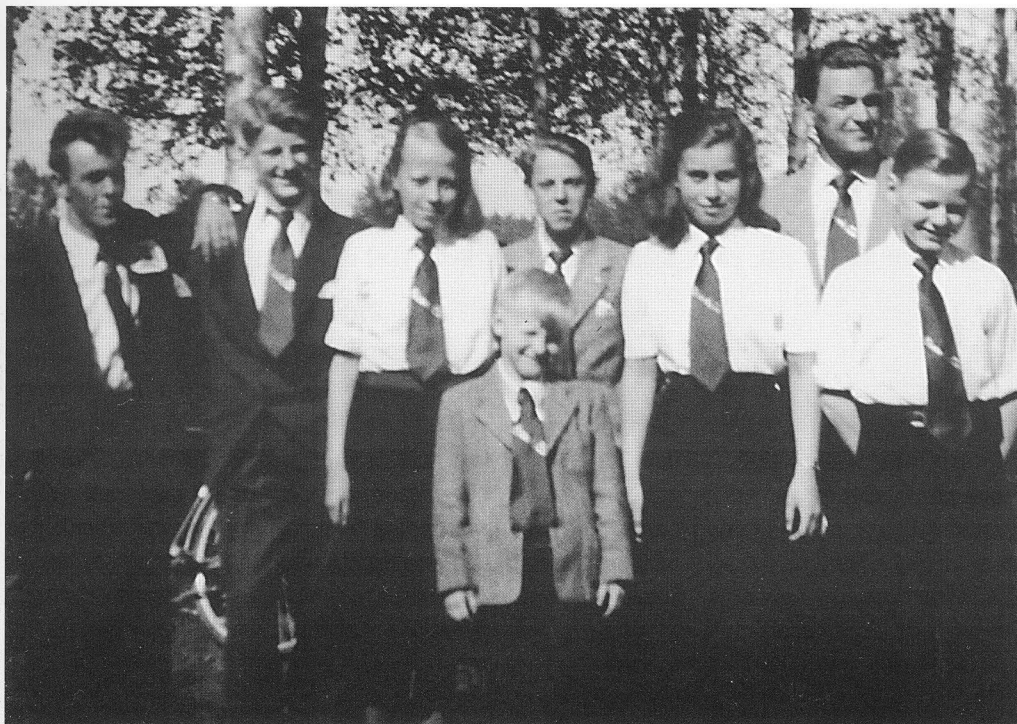
Snöflingan-gruppen 1949

Bilden togs av folkskolläraren Rickard Fernqvist, Söderhamn. Lokalen var ordenshuset i Vallsta, och det var i maj år 1949. Från vänster, bakre ledet: Sigvard Jansson (nu död), Anita Ivarsdotter, Gunvor Westlund, Gerd Larsson (skymd), Alice Allfors, Ulla Björn, Gunny Hedberg, Berith Flink, Elly Svensson (nu död), Sune Hansson, Siwert Månsson, Wera Norin, Karin Skoglundh (nu död), okänd tös från Vallsta. Främre raden: Lars-Göran Sigvardsson (alltså Lars Sigvard), Börje Norin, Inge Embretzén, Elly Norling samt längst fram Per-Axel Sigvardsson (bror till Lars Sigvard).

Klipp ur Ljusnan

forts. sid 18

"Stamtruppen" i Stråttjärna 1950. Fr.v. Siwert Månsson, Bernt-Olov "Bola" Sigvardsson, Anita Ivarsdotter, Inge Embretzén, Gunny Hedberg, Sigvard Jansson och Lars-Göran Sigvardsson. Gossen längst fram: Per-Axel Sigvardsson. Foto: Inga Jansson.

En dag kom Siwert och sa, att han hört Kvartetten Synkopen på radion och att de sjöng en rolig sång som hette "Kafferepet". Han tyckte att vi skulle lära in den. Texten var svår att läsa in, men det blev bra. Iklädda varsin damkappa, hatt och handväska gjorde vi entré. Ni anar inte vilket jubel från publiken! Vi spelade ut hela vårt register som kaffetanter.

Vid ett tillfälle kom Siwert, sedan vi sjungit klart, ut bakom scenen och storskrattade. Varför? Jo, jag hade slagit ut med armen och med handväskan träffat honom ganska hårt i bröstet. "Jag höll på att ramla baklänges", fick han ur sig under sitt skrattande.

Siwert, om jag inte bad om ursäkt då, så gör jag det nu, sextio år senare.

Då Siwert, alltid när vi träffats, pratat mycket om den här glada tiden, om alla roliga stunder vi haft, tänkte jag att jag måste göra någonting. I slutet av förra året, 2005, började jag leta rätt på "stamtruppen". Jag kontaktade Inge Embretzén i Örebro, broder "Bola" i Kil, Börje Norin i Bollnäs, Gunny Hedberg (numera Fohlin) i Sandviken och Anita Ivarsdotter (numera Findin) i Gävle. Pappa Sigvard och broder Per-Axel är döda

sedan länge. Alla ville vara med och överraska Siwert. Jag ringde till honom och sa att jag hade vägarna förbi en söndag och tänkte komma in och hälsa på.

Gänget samlades hos mig i Mackmyra och vi åkte tillsammans upp till Kilafors Herrgård. Där stannade de andra, men jag åkte hem till Siwert och frågade om vi inte kunde ta en liten biltur. Vi åkte iväg och han var helt ovetande om vart vi skulle. Så förvånad som han blev, när han fick se gänget stå på trappan till Herrgården, har jag aldrig sett en människa bli.

Vi åt en god lunch och for sedan hem till Siwert där vi pratade minnen och sjöng och spelade hela eftermiddagen.

Åren har gått. Alla vi som fick vara med om allt trevligt som Siwert ordnade för oss tänker ofta på honom. Han var en verklig ungdomsledare. En glädjespridare och ett stöd för oss alla. Det har han fortsatt att vara.

Mig veterligt har Siwert inte fått någon kulturell uppskattning i form av något pris från kommunen. Det är inte för sent än. Siwert är pigg och glad och bor numera på Hällagården.

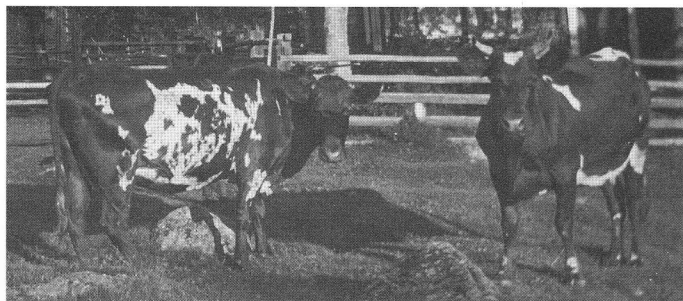
Lars Sigvard

Vid Kilafors Herrgård, december 2005. Fr.v. Inge Embretzén, "Bola", Börje Norin, Gunny Fohlin, Anita Findin och Lars Sigvard. Foto: Siwert Månsson.

När jag jätte kone... av Bernt "Pysen" Andersson

*Som småpojck så jätte ja kone
hade lappar på böxene
å pliggar i skone
dä va bolages kone på Sibbo ja jätte
å piga på lagårn
ja tror Greta ho hette*

Så skaldade Bernt "Pysen" Andersson i Hanebo-Jul 1990. Här berättar han mer om hur det var att som tolvåring valla Skogens Kols kossor. Det var åren 1948 och 1949. På sommarloven från Sandersbergsskolan hjälpte han Greta Flink med kreaturen.

– Klockan sju på morron skulle jag vara i lagårn för då släppte Greta ut korna. Dom var mellan tjugo och trettio stycken och dom skulle upp till åkrarna där elljusspåret ligger. Greta gick först, sen korna och jag efter. Först skulle vi över järnvägsspåret och sen landsvägen. När vi gick till åkrarna gick det bra, men när vi gick hem och det kom en bil på landsvägen, då kunde nån av korna göra en extra sväng in i ett trädgårdsland. Dill, sallad, morötter och andra grönsaker blev nedtrampade.

När vi kom hem till ladugården stod portarna öppna och korna gick till sina bås där dom skulle vara. Men en kväll saknades en ko, båset var tomt. Hon hade tydligen hoppat på sidan av vägen. Det borde jag ha sett, jag gick ju sist. Greta och jag letade runt lagårdsbyggnaden, men vi såg ingen ko. Då tog jag min gamla cykel och skyndade upp mot landsvägen. När jag kom upp till tjärdiket, som rann från fabriken, fick jag se att hon gick och åt gräs intill diket. Greta kom och vi lyckades få hem kon till ladugården.

Eftersom jag var tillsammans med korna hela dagarna brukade Greta fråga mig om jag hade sett om nån av kossorna varit tjurtokig, och då brukade jag berätta vad jag sett. Om det förhöll sig så skulle tjuren ut nästa morron. Det var rättare Hultkvist som såg till att den kom ut och utträttade det han skulle.

Pysens skolkamrater kom ofta upp till åkrarna och hälsade på. Ibland var dom vid Fläskbäcken och metade småöring, men för det mesta blev det att sparka boll. Pysen, som ju arbetade, måste med jämna mellanrum gå omkring och räkna korna så det inte fattades någon.

– En av korna, berättar han, var väldigt lugn och snäll och hette Saga, henne fick man rida på. Man satt på koryggen ungefär som på en Harley Davidson. Ja, många minnen finns kvar från de där åren då man vallade korna. Jag minns särskilt en gång när korna drack vatten ur den träbunke som jag

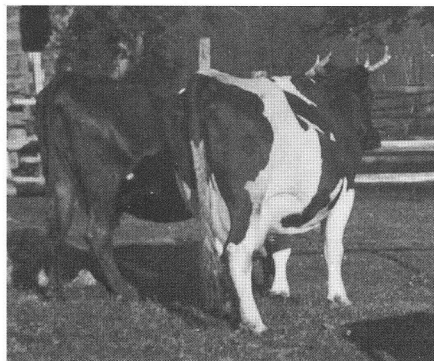
fyllde några gånger under dagen. Det fanns ett vattentag där det rann lite vatten och där fyllde jag träbunken åt korna. Men så hände det sig en dag att korna blev lite bråkiga på varann, en av dom blev knuffad i vattendiket. Jag såg henne sjunka allt djupare. Rädd blev jag och visste inte vad jag skulle ta mig till. Jag la bena på ryggen och sprang upp till "Höns-Karlsson" där det fanns telefon. Ringde till rättare Hultkvist som skulle komma så fort han kunde. Det tog lång tid tyckte jag. Så småningom kom han med en traktor (en Zetor som hade framhjulen intill varandra) samt två medhjälpare. Efter mycket slit och bökande lyckades vi få upp kon, som klarade sig utan större skador, så det slutade lyckligt.

Och tänk, en gång när jag skulle äta mina smörgåsar så låg det en rejäl huggorm ovanpå ryggsäcken. Ormen hade säkert ätit nåt stort, han var tjock som ett cykeldäck på mitten och väldigt orörlig.

De dagar löningen kom var det uppåt, minns Pysen.

– Jag hade fem kronor om dagen, så det blev en liten slant.

För pengarna köpte han en kostym på Hylanders och betalade den på fyra avbetalningar.

Nathan Söderblom och ungdomskursen 1931

Nathan Söderblom var en av Svenska kyrkans giganter. Hans minne hålls levande inte minst genom Söderblomsspele­nen i Trönö.

– I mitt hem har legat ett kort, berättar Lennart Sandström, Överbo, Söderhamn, och det var infört i Ljusnan hösten 2005. Minnesgoda hanebobor hörde av sig och kunde berätta att året var 1931, fortsätter Lennart.

Hanebo var värd­för­samling för ärkestiftets ungdomskurs. Delta­garna samlades i början av juli, och lördagen den 4 juli hälsades ärkebiskopen välkommen. På söndagen predikade han för en till trängsel fullsatt kyrka.

Ungdomskursen fortsatte ytterligare några dagar. Det berättas att när Söderblom tog avsked sjöngs psalmen Härlig är

jorden. Ungdomskursen var då på en utflykt, bl.a. till Skogs kyrkoruin.

Endast en vecka efter besöket i Hanebo insjuknade ärkebiskopen och söndagen den 12 juli opererades han för en akut magsjukdom. Operationen gick bra, men en hjärtattack tillstötte och Söderblom avled. Ärkebiskopens oväntade död chockade svenska folket, och i tidningarna skrevs att vårt land fått landssorg.

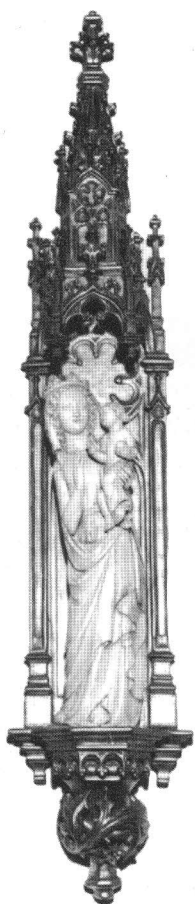
Fotona tagna av fotograf D. A. Jakobsson som vid den här tiden hade filial i Kilafors.

I Hanebo-Jul 1976 finns från detta besök en utförligare artikel, skriven av förre kontraktsprosten Ernst Pontén.

Red.anm.

En spännande julotta i Hanebo kyrka

Liksom på senare år hade vi julbön i Hanebo kyrka på julaftonen. Vi hade ju insett, att den tidiga julottan inte var bäst för småbarnsfamiljer. Klockan elva på förmiddagen samlades vi så att sista minuten-handeln kunde hinna göras och Kalle Anka inte skulle missas. Vi sjöng julsångerna och lyssnade till jul-evangeliet, som berättades på ett enkelt språk. Barnen i småbarnskören fick gå fram i koret och sjunga.

Men inte kunde vi drömma om att någon bland de många, som gick fram till vår fina julkrubba efter slutpsalmen och la sin slant i offerskålen, hade något annat intresse och därför studerade vår kyrkas dyrbara inventarier.

Som vanligt vaknade vi tidigt på julkorgonen i prästgården, kanske redan klockan fyra för att hinna göra morgontoalett och klä oss för kylan. Självt hade jag bekymmer med rösten som behövde sjungas upp inför O Helga natt. Den hade alltid inlett julottan, tidigare sjungen av vår kyrkosångare Eric Jons-son.

Mitt i våra förberedelser ringde tele-

fonen. Kyrkvaktaren meddelade att det hade skett ett inbrott i kyrkan under morgonen. Vår vackra elfenbensmadonna hade stulits. Polisutredning pågick i kyrkan samtidigt som julottans alla ljus tändes. Vi skyndade till kyrkan och min Barbro kom upp på läktaren och talade om vad som hänt. Körmedlemmarna såg förvånat på henne och pekade på madonnan på väggen i koret. Vad hade egentligen hänt? Jo, det var nysnö och därför hade det varit lätt för polisen att följa tjuvens spår som ledde ner till stranden av Kyrkbyttjärn. Där låg madonnan gömd under en uppdragen båt.

Vi kunde lite omskakade börja vår julotta. O Helga natt och Var hälsad sköna morgonstund kunde sjungas med glädje och tacksamhet av församlingen. Efter predikan måste jag för de senare tillkomna besökarna i korthet förklara varför poliser arbetat i koret före julottans början.

Under julhelgen skrev tjuven ett brev till mig, där han berättade att han deltagit i julbönen och nu lämnade villkor för att avslöja var madonnan fanns gömd. Han kunde rimligen inte veta att vi funnit vår klenod förrän han läste tidningarna efter helgen. Med polisens hjälp hade jag också fått möjlighet att banda eventuella telefonsamtal ifall någon skulle höra av sig. Tjuven greps senare i ett annat landskap.

Det är väl ingen överdrift att påstå att det här var en spännande julotta. Efter den här händelsen beslöt kyrkorådet att madonnan efter alla gudstjänster skulle förvaras i arkivet i kyrkans källare.

Lars-Olov Almgren

Kyrkoherde i Hanebo 1965 - 1991

Fyra tuffa killar

Tre av dem är bröderna Erik, Lars och Olle från Bortigårn i Bofara. Den "dubbelknäpte" med hatten på svaj har redaktionen inget namn på. Kortet torde vara från omkring 1915.

Syskonen Tjernell

Familjen Tjernell bodde på nedre botten i "Sjukäringskasern", den största av kasernerna vid Sibö. I ett kök och en kammare trängdes sju personer, snart skulle de vara åtta.

Knut, "Tutte", den yngste av sönerna, har ett tydligt minne från den 21 maj 1930. Han var tre och ett halvt år då. Tillsammans med Evert och Åke brukade han sova i en utdragssoffa i köket, de två systrarna låg i en soffa i kammaren, liksom föräldrarna, som också hade sin sovplats där.

– Varje söndagsmorgon fick vi alla kaffe med socker och mjölk och en stor pannbulle att mosa ner i koppen. Mamma hade bakat den dagen innan. Det gällde att vara först uppe på morgonen så att man fick tag på den största "byttan" i stället för en vanlig kopp.

Den här natten fick Tutte av någon anledning ligga i kammaren tillsammans med sin pappa. När han vaknade på sön-

dagsmorgonen hade pappa redan stigit upp, gått ut i köket och stängt dörren efter sig.

– Jag klev upp, berättar Tutte, och drog fram pottan som stod under sängen. Medan jag stod där och kissade fick jag syn på ett lakan som var uppspänt i ena hörnet av rummet. Elvy och Anna-Lisa sov i sin soffa. Lakanet tänkte jag inte mera på, för nu var det bråttom ut i köket för att få tag på den största byttan.

Gissa om jag blir grinig när jag upptäcker att spisen är kall. Vid köksbordet sitter pappa och Evert. Pappa säger: "Kom och sätt dig här så får du kaffe snart." Jag sätter mig, tjuvar, men rätt som det är hörs barnskrik från kammaren. En främmande tant kommer ut i köket och säger: "Nu kan du komma in, Tjernell."

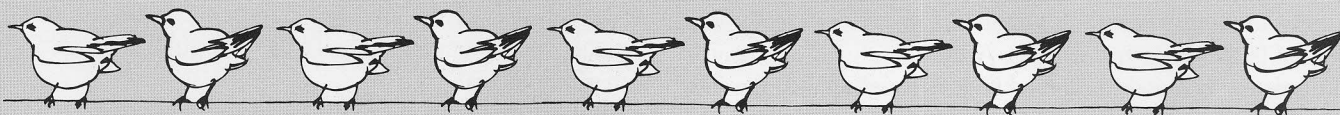
Hilda hade kommit till världen.

Fem av Helena och Oskar Tjernells sex barn. Bilden tagen julen 1929.
Stående fr.v: Anna-Lisa, Åke och Evert. Sittande: Elvy och Knut "Tutte".
Fotografen hette Brobäck och bodde på "Raden" vid Sibö.

Broderi från omkring år 1930, utfört av Tora Skoglund, född Hedberg. Tillhör Sonja Larsson.

Jag gillar dig så mycket
så det kan du inte förstå,
mer kärlek kan nog ingen människa få.
Du är en underbar grej, ja en tankefull tjej.
Du är det bästa jag vet, du är min dröm.
Men du ser så slut ut, du behöver nog sömn.
(051001)

Du är så långt bort som du kan vara.
Du har färdats över berg, ängar och hav.
Långt över trädens kronor,
långt över molnen, högt över månen
och bort mot vår sol.
Du for mot huset genom rymdens mörka tunnlar,
bort, bort från mig!
(051104)

Nu är du uppe i himmelen,
långt bort från mig.
Men ändå ganska nära.
På kvällen är du där.
Där, där jag är.
(060126)

Dikterna skrivna av Sofia Glaser, född 1996.

Olle Westling, Ockelbo, berättar:

När jag följde med prosten Pontén till Tönsen på missionsauktion

Som barn i Aektjärä i början av 1950-talet var man inte särskilt bortskämd med underhållning i form av filmförevisning. TV hade inte gjort sitt inträde i hemmen än, utan det var radion som man lyssnade till. Någon enstaka gång fick man gå på matiné i Kilafors eller i Hå.

Så när det var missionsauktion på skolan i Aektjärä, var det en riktig höjdpunkt, ”knökfullt” med folk! Göte Edlund visade tecknade filmer och vi skrattade lika mycket när han körde dom baklänges som framlänges. Artur Lundh var den drivne auktionisten som underhöll med historier mellan utropen. Jag hade också snappat upp en och annan, som jag brukade berätta vid såna tillfällen. En del av historierna var kanske inte helt rumsrena, men prosten skrattade så magen hoppade. Det var med andra ord ”fullt ös” i Aektjärä skola dom mörka decemberkvällarna då det var missionsauktion.

Jag vet inte hur det kom sig, men ett år, jag tror det var 1954 eller 1955 så berättade mamma Frida, att prosten hade ringt och sagt att han ville att jag skulle följa med honom till Tönsen på auktion. Anledningen sades vara att barnen i Tönsen var så lugna och stillsamma att det behövdes nån som ”sätte lite fart på dom”.

Mamma var förstås stolt över att prosten ville ha hennes son med sig som ”ståuppare”. Ja, det uttrycket var ju inte uppfunnet än, men det var ungefär det som förväntades av mig. Jag var inte särskilt tänd på uppgiften, men jag var ju inte särskilt blyg av mig. Och tänk att få åka i prostens BMW! Vad underbart det skulle bli! Men NEJ!

– Mamma! utbrast jag bestört. Jag kommer att bli bilsjuk!

Vi hade inte egen bil hemma, och fast jag gillade att åka bil blev jag alltid sjuk och fick kräkas.

– Nej då Ollegubben, tröstade mor Frida, det blir inga problem. Du ska få en åksjuketablett, som du tar en timme innan ni åker.

Så var dagen för auktionen i Tönsen inne. Efter skolan, i

Norrbyn för magister Hjort, så bar det av till prästgården. Där togs jag om hand av fru Pontén, som gav mig fika och några tidningar att titta i. Sedan kom prosten hem och det blev dags för avfärd mot Tönsen. Jag tryckte i mig åksjuketabletten.

Det var mysigt att sitta där i framsätet tillsammans med prosten i hans fina BMW. Motorn spann som en katt, men redan innan vi var framme i Tönsen så hade jag ”knoppat in”. Prosten fick väcka mig.

Det var fullt med folk och det var en kväll, som det brukade vara på missionsauktioner. Fast Göte Edlund var inte där, alltså ingen filmförevisning som alltid brukade lätta upp stämningen. Predikan och psalmsången gick bra, om jag bara inte haft så svårt att hålla mig vaken.

Auktionen kom igång. Det var nu som det förväntades att jag skulle dra igång den yngre publiken, kanske med sång, typ: ”En rallare, en rallare gick Trädgårdsgatan fram, han hade skit på skjortan, men det var dynamit! Han stoppade det i pipan, och sedan han tuttade på, och gubben small i bitar, och pipan likaså!”

Eller historien om det nygifta paret som skulle leva på bara kärlek. Den hade jag hört morbror Artur berätta när han trodde att jag inte hörde.

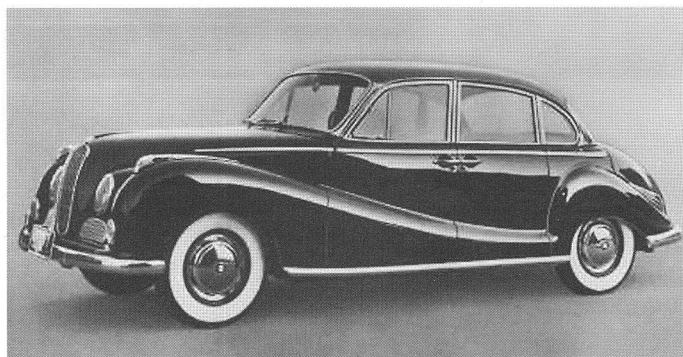
Men nej! Ingenting fungerade den här kvällen, jag var som förlamad av trötthet. De andra barnen tittade undrande på mig. Vad var det där för en unge som prosten hade släpat med sig, såg man att dom tänkte.

Jag fortsatte att doppa bullar och försökte hålla mig vaken.

I bilen hem var det tyst länge, sedan harklade sig prosten och sa:

– Du var väldigt lugn i kväll, Olle.

De snällt sagda orden gjorde det helt klart för mig att jag misslyckats med uppdraget.

Nytt utedass vid stugan på Hårgaberget

Stefan Nordgaard, hembygdsföreningens ordförande Ivar Svedén och Sune Baggström
Foto: Sture Näslund

Av Norlanderska fonderna har föreningen fått ett bidrag på femtusen kronor för att uppföra ett nytt utedass vid stugan på Hårgaberget. Stefan Snickare byggde huset (och snidade dasslocket) och med hjälp av Anders Olssons fyrhjuling fraktades byggnaden upp på berget.

För att säkerställa att huset inte skulle gå samma öde till mötes som det tidigare, det tippades nedför slänten, har det nya huset förankrats i berget med grova bultar.

I samband med gökottan på Kristi himmelfärds dag invigdes utedasset av Norlanderska donationsstiftelsernas sekreterare Sune Baggström. Stefan Nordgaard och Ante Ljungström stod för den musikaliska inramningen.

Nytt spåntak vid Sävstorpet i Acktjärä

I somras upptäckte man att det lyste genom taket på övre våningen i "nasstuga". Spåntaket inspekterades och vi konstaterade att hela taket måste läggas om.

Vi beställde takspån av Sture "Torparn" Brorsson i Homna och i slutet av september kom han själv med nyspånad spån av furu till ca femtio kvadratmeter tak. Han ville gärna se hur husen såg ut och kanske kunde han också komma med några tips och råd. Våra egna duktiga spånläggare Arne Hallgren, Lars Högström och Olle Styf fick nu tillfälle att utbyta erfarenheter med "Torparn".

Arne, Lars och Olle lade taket färdigt första veckan i oktober och det blev fantastiskt vackert. I och med att det är furuspån rekommenderades att det ska tjäras till våren.

Text och foto: Ivar Svedén

I Lars-Lars, Björklunda, Bofara nr 2. Året är 1914

Ett litet foto, 11,5x9 cm, mörkt och svårtytt, finns i ett av mina ärvda album. I detta skick var det inte till glädje för någon. Min kusin, Iris Nilsson, från Åanges i Västansjö, numera boende på Hällagården, hade ett likadant och hennes dotter, Ingrid Hallin, som såg sin mors intresse för kortet, lämnade iväg det för renovering och förstoring. Sedan fick Iris det mycket förbättrade fotot i present.

Undertecknad fick "åka snålksjuts" och låna kortet för kopiering. Dessutom fick jag hjälp av Iris att identifiera de personer jag inte kände igen.

Med hjälp av bl.a. släktforskningsböckerna utgivna av

Hanebo hembygdsförening har jag kompletterat namnen med födelse- och släktuppgifter.

Som framgår av personuppgifterna är två okända. Om någon läsare vet något om dessa, är jag tacksam för besked.

Iris är själv med på fotot, fast osynlig. Hon föddes nämligen den 18 oktober 1914, kort tid efter det att fotot togs, som äldsta dotter till Johanna och Edvin Johnson.

Runo Lindblom

Stående från vänster:

Albert Lindblom, Löten 1893-1944, Runos far. Red. anm. son till handlaren Anders Lindblom.

Johanna Johnson, f. Lindblom 1886-05-16, g.m. Edvin Johnson

Olof Nilsson, Västergården, Löten nr 3, f. 1851.

Edvin Johnson, Bofara, 1886-1957, son till Jonas Nilsson.

Jonas Nilsson, Sandsveden, Löten nr s.3, f. 1848.

Marta Olsson, f. Andersdotter, 1880-1927, från Sörgården, Västansjö nr 1,

g.m. Nils Olsson, Västergården i Löten.

Syster till Anders Andersson. Sven Aspebys far. Red.anm.

Anders Lindblom, handlare, Löten, 1855-1921.

Nils Olsson, bonde i Västergården, 1879-1952, son till Olof Nilsson.

Olle Olsson, f. 1896, bror till Nils.

Far till Sven-Olle, Innegården, Bofara nr 6.

Oskar Johnson, Bofara. 1884-1959, son till Jonas Nilsson.

Helmer Lindblom, Löten, f. 1895, son till Anders Lindblom.

forts. nästa sida

Sittande från vänster (mittraden)

Anders Larsson, bonde i Lars-Lars, f. 1864

Anna Larsson, f. Hedkvist, 1869, g.m. Anders Larsson

Margareta Nilsson, f. Krantz 1857 i Västansjö,
g.m. Olof Nilsson.

Brita Lindblom, Löten, 1858-1925, g.m. Anders Lindblom.

Maria Johnson, f. Lindblom, 1882-1946,
g.m. Oskar Johnson.

Gurli Johnson, f.1913, dotter till Oskar och Maria Johnson.

Karolina Nilsson, Sandsveden, f. Agerman 1864,
g.m. Jonas Nilsson.

Karin Larsdotter, f. 1867, syster till Anders Larsson. Förblev
ogift och kallades "faster" av både familjemedlemmar och
bybor. Den äldre systern Margta, f. 1859, gifte sig 1886 med
bonden Olof Olsson i Ol-Hans, Västerberg nr 4.

Margareta Nordlund f. 1879,
dotter till folkskollärare Olof Nordlund.

Sittande på marken, från vänster.

Margreta Olsson, f. 1889 i Västerberg nr 4, Ol-Hans.
Systerdotter till Anders Larsson.

Estrid Nilsson, f. 1906 i Västergården, dotter till Nils Olsson.
Senare g.m. Gunnar Fohlin.

Brita Olsson, f. 1887 i Ol-Hans. 1917-02-19
g.m. Olof Norberg, Löten nr. s.1.
Systerdotter till Anders Larsson.

Okänd? Brita och Margreta i Ol-Hans hade en yngre syster,
Karin, född 1891. Hon är således 23 år, när fotot togs och det
kan väl inte stämma med flickan framför Brita?
De har dock likadana kläder.

Edvard Lindblom, Löten, 1888-1965, äldste son till Anders
Lindblom.

Amanda Nordlund f. 1882,
dotter till folkskollärare Olof Nordlund.

Okänd? Det har gissats på Ol-Hans Erik, son till änkan
Margta Larsdotter och Per Lindblom, född 1863 i Tönsen.
Margta och Per vigdes 1897-04-21 och Erik föddes 1898-
09-09. Han var 16 år när fotot togs. Pojken på fotot ser ut
att vara yngre? Min gissning är att han är son till någon av
systrarna Nordlund.

Marta Andersson, f. 1895 i Lars-Lars,
dotter till Anders Larsson.

Knut Lindblom, Löten, 1897-1987, yngste son till Anders.

Anna Nordlund f. 1885,
dotter till folkskollärare Olof Nordlund.

Arthur Johnson, f.1902,
yngste son till Jonas Nilsson, Sandsveden

Axel Lindblom, Löten, f. 1895, far till Kerstin Hanéus och
tvilling till Helmer Lindblom.

Gåvor till Hembygdsföreningen 2006

- * Henry Westlén har till föreningen överlämnat två inramade diplom (för välskött mindre jordbruk) utfärdade 1920 och 1922 av Gävleborgs läns hushållningssällskap till P Allvin, Västansjö nr 7. Diplomen finns på museilogen i Bofara.
- * En trävävt av Elsy Norberg, Knisselbo.
- * Foton, negativ och glasplåtar föreställande bl.a. interiörer från olika byggnader och affärslokaler i Kilafors (1950-tal), ett foto från Lötboa daterat 1890, samt glasplåtar föreställande slaktaren och underhållaren Sigvard Jansson från Sibö. Ett vykort föreställande jättegrytan i ett stenblock i Böle. "Grytan" omnämnd i Hanebo Jul 1948 och 1979.
Fotomaterialet, som kommer från fotograf Henrik Nordkvists rivna ateljé Polyfoto i Bollnäs, har räddats undan förgängelsen och överlämnats till föreningen av Carl Erik Westin, Bollnäs.
- * En hemmabyggt mangel i trä från "Sme-Olles" i Västansjö. Skänkt av Stig Skarp.
- * Två virkade underkjolar överlämnade till föreningen av Erland Ericsson.
- * En spinnrock m.m. från Ann-Britt Bruzelius.
- * Jordbruksredskap, bl.a. en hemmabyggt släpräfsa, från Yngve Lundh, Bollnäs.
- * En sockerhack skänkt av Ivar Svedén.
- * Ett ekskåp av Ulla Brolin, Böle.
- * Anna Persson, Lilltjära har till föreningen överlätit ett komplett sortiment skidvalla av märket "Lapp-Glid". Axel Svedberg startade tillverkningen 1926. Anna Perssons make, Martin, övertog 1947 rörelsen, som han drev ytterligare några år.

Detta har hänt under året

Hembygdsföreningens årsmöte hölls den 2 april i Hanebo församlingshem med deltagande av ett 60-tal medlemmar. Stefan Nordgaard och Ante Ljungström svarade för den inledande underhållningen. Efter årsmötesförhandlingar och kaffe höll hemslöjdskonsulent Britta Dixelius ett föredrag om luffare och luffarslöjd.

Till gökottan på Hårgaberget den 25 maj hade ett 30-tal deltagare infunnit sig. Det nya utedasset blev högtidligen invigt (se separat artikel).

Friluftsgudstjänsten vid Sävsörpet i Acktjärä den 18 juni var välbesökt, ca 60 åhörare. Kaffet smakade bra i det vackra vädret och den genuina miljön.

Vid Hembygdens dag den 2 juli serverades kyrkkaffe vid hembygdsgården i Hårga. Det är av tradition första dagen av vårt två veckor långa sommaröppethållande med servering och hantverksförsäljning, och det intresserade många besökare. Hantverkarna har i alla år haft sin försäljning på andra våningen i mangårdsbyggnaden vid hembygdsgården. Trappan upp är besvärlig för de flesta och helt omöjlig för handikappade. Önskemål har funnits om att flytta verksamheten till magasinet och i år har detta förverkligats. En trevlig försäljningslokal har skapats tack vare goda arbetsinsatser av byggnadskommittén, av Barbro Andersson, Lilian Forsberg, Gunilla Björklund m.fl.

Närmare 200 personer hade den 4 juli letat sig till Sävsörpet i Acktjärä där Hugo Westling och Britt-Marie Jonsson svarade

Hambodansare vid Sävsörpet. Foto: Torvald Nikanorsson.

för underhållningen. Hugo känner starkt för Acktjärä och sin hembygd och lyckas även förmedla dessa känslor till publiken. Som avslutning fick vi en försmak av Hälsingehambon när Bosse Larsson och Anette Lindroth tog sig en svängom till Hårgalåten.

Nyckelharpan är huvudinstrumentet vid Nyckelharpans kväll vid hembygdsgården i Hårga, men det är alltid välkommet med andra folkliga instrument, vi har t.ex. många duktiga durspelare. Av tradition är kvällen populär och i år lockade den nära 300 personer i det vackra vädret.

Hälsingehambon har i år fått en nystart med dans enbart i Hårga och i Bollnäs. Ambitionen har varit att evenemanget skulle bli mer publikvänligt och underhållande. Hanebo hembygdssförening åtog sig att på tunet vid hembygdsgården svara för frukosten. Vi skulle erbjuda mer lokalproducerad mat och kallade den "fäbodfrukost". Frukosten skulle inte vara bara för dansarna utan även bjudas ut till publiken. Drygt 500 personer kom till frukostbordet och de flesta var nöjda.

De durspelande damerna Harriet Forsling och Ann-Louise Löwenstein.

Foto: Torvald Nikanorsson.

Övriga arrangemang under de två veckor som serveringen och hantverksförsäljningen har varit öppna är följande:
10 juli: Musikkväll med Stefan Nordgaard och Arne Lundmark,

*Fäbodfrukost vid hembygdsgården i Hårga hambodansens morgon.
Foto: Ove Strömberg*

11 juli: Slöjddag med prova-på aktiviteter,

12 juli: Veteranfordon med fler och fler traktorer och bilar för varje år och

14 juli: Underhållning av dragspelaren Evald Sonefors. Allan Nyström berättade bl.a. om Snoddas.

Totalt ca 1900 personer har i sommar besökt hembygdsgården i Hårga och ca 250 har besökt Sävstorpet i Acktjära och hembygdssföreningen var också medarrangör i Bymella. Museilogen i Bofara var öppen för visning 29-30 juli och Sven-Olle Olsson guidade bland sina alster i f.d. ladugården.

Alla som på något sätt bidragit med ideellt arbete åt hembygdssföreningen inbjöds en söndag i augusti till lunchbuffé på Rengården i Bollnäs. Efter en god måltid samlades deltagarna ute på terrassen och fick lyssna till trevlig underhållning av musiker ur Granbogänget med Stig Andersson i spetsen.

Hembygdssföreningen har varit representerad vid Gästrik-Hälsinge hembygdssförbunds årsmöte i Storvik och vid

Hälsingekretsens årsmöte i Voxna. Vi lämnade även informationsmaterial till O-ringen i Mohed.

I höst har Arne Hallgren, Lars Högström och Olle Styf lagt nytt spåntak på förstukvisten på hembygdsgården i Hårga och på "nasstuga" vid Sävstorpet i Acktjära (se separat artikel).

I skrivande stund fotodokumenterar Olle Andersson och Maria Gahn, Mo, de föremål som finns samlade på museilogen i Bofara. Maria är en av två projektanställda vid Hälsingekretsen, dit föreningarna kan vända sig vid behov av hjälp med olika arbeten.

Å styrelsens vägnar tackar jag för alla gåvor vi mottagit och för allt ideellt arbete som utförts under året. Jag önskar Er alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År!

Ivar Svedén, ordförande

Ur Ljusnan torsdagen den 19 september 1968
TV2 började sina sändningar 1969

DAGENS TV	
18.00—18.20 Mobilen Inga Sarri som Pippi Långstrump på Stockholms Stadsteater. (Repris)	20.50 Detektivbyrå "O" Fransk kriminalserie av George Simenon med Jean Pierre Moulin, Pierre Tornade, Michel Robin och Marlene Jobert.
18.45—18.55 Godnattstunden med Beppe Wolgers.	21.35 Nadan — en folkfest i Utaln Bator Tysk dokumentärfilm från Mongoliska folkrepubliken huvudstad.
19.00 Aktuellt	22.00 Nyheter och väderlek
19.30 Väderlek, meddelanden, programläsning	22.10—22.55 Internationell kabaret från Berns Salonger "The Young Generation" introducerar Georgia Brown, England, The Morgan-James Duo, England, Trio Talas, Frankrike, och Joe Waldys, Frankrike. (Repris)
19.35 Vad säger lagen? Sakkunniga besvarar och diskuterar juridiska spörsmål.	
20.05 Liten show med Engelbert Humperdinck Kvällens gäst: Topol.	
20.35 Forum Aktuell kulturspegel.	

Bli medlem i Hanebo Hembyggsförening

Om Du inte redan är medlem i föreningen men gärna skulle vilja bli det, hälsar vi Dig välkommen. Medlemsavgiften är 50:- för enskild och 120:- för familj. Sätt in valt belopp på plusgiro **28 19 91 - 0** eller bankgiro **5480 - 2947** och uppge namn, adress och gärna telefonnummer.

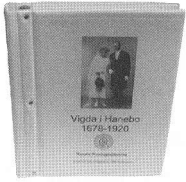

God Jul och Gott Nytt År

önskar följande företag

<p>SKOGENS KOL AKTIEFÖRINGS AB KILAFORS Tel 0278-65 04 00 Växel</p>	<p>ÅGDEDAGS MOTOR KLUBB HYR-KART ARENA Tel. 0278/65 00 83 - 070/365 02 74</p>	<p>KROSS ENTREPRENAD I KILAFORS AB 0278 / 65 23 00</p>
<p>Swedbank Tel 0278-65 07 65</p>	<p>FOTOGRAF Tore Jonson 070-647 28 35</p>	<p>Hälsinge Stugor KILAFORS - 0278-65 06 15 www.halsingestugor.se</p>
<p>Handelsbanken Kilafors Tel 65 00 34, 65 10 80 kilafors@handelsbanken.se</p>	<p>KILAFORS FÄRG FÄRG · VÄGG · GOLV · BILLACK · PARFYM 823 30 Kilafors, Tel. 0278-65 01 30, 65 02 50</p>	<p>Nilsson's El Göran Nilsson, Snickars 7040, 823 91 KILAFORS 0278-65 43 93 / 070-871 21 84. E-post: lilltjara@home.se</p>
<p>Dina Försäkringar SKYDD I BOLLNÄS Våra kontor I Bollnäs 0278 / 134 40 I Kilafors 0278 / 65 12 51 Vi finns där du bor!</p>	<p>GARN TJÄNST 823 80 KILAFORS 0278-65 90 00</p>	<p>Flinks Radio TV Tel 0278 - 65 01 78 KILAFORS Försäljning - Service</p>
<p>WATEK TEKNIK & AUTOMATION EL & AUTOMATIONS LÖSNINGAR Kilafors • Tel/fax 0278-65 11 32 • Mobil 070-651 10 42</p>	<p>Hälsinge Ekonomi AB Skolgatan 4, Kilafors. Tel/fax 0278-65 09 99 www.halsingekonomi.se</p>	<p>STRIDHS RÖR & HEMSERVICE HB Tel 0278-65 71 04 Biltel 070-628 07 14</p>
<p>Linblomman i Kilafors AB Polgatan 22, 823 30 KILAFORS Tel 0278-65 07 20</p>	<p>Kjell Nilssons Åkeri Hallen 0278-65 10 66</p>	<p>Bil-Persson Sibo Kilafors Bilreparationer - däck Sibo Allé 2, 823 91 KILAFORS Tel 0278-65 07 05, 65 00 25</p>
<p>Kilafors Begravningsbyrå Polgatan 22, 823 30 Kilafors Tel 0278-65 07 20</p>	<p>KILAFORS Järn & Bygg Polgatan 31, Tel 0278-65 00 56 www.kilafors.nu/jarn.bygg</p>	<p>KILAFORS KRAB REVISION Gratis rådgivning inför starta-egget eller aktieföringsbildning. Ring Ulf Torstensson, revisor SRS, 070-5783783</p>

Material till försäljning:

Vigda i Hanebo 1678-1920 innehåller material från kyrkans vigselböcker ordnade i lättöverskådliga tabeller.

Vigda-pärmen (323 sidor) kostar **180 kronor.**

Födda i Hanebo 1678-1920 är material från kyrkans födelseböcker och sammanställt på liknande sätt.

Födda-pärmen (435 sidor) kostar **400 kronor.**

Boken Två Hälsingsocknar av Nils C. Humble: **200 kronor.**

Hanebos knektar (två delar): **200 kronor.**

Historik över Sävtorpet: **50 kronor.**

Skrift: Säggen om Hårgadansen och Hårgalåten: **20 kronor.**

Dubbel-CD där Eric Jonsson sjunger femtiotalssklassiker, allt från Mjölarnarens Irene till Tenneseevals plus Adams julsång (totalt 51 melodier) för bara **180 kronor.**

Porto tillkommer.

Ring någon i styrelsen eller gå in på föreningens hemsida för beställning.

God Jul och Gott Nytt År

önskar följande företag

<p>Kilafors kläder Dam & Herr Kvalitets kläder Skolgatan 4 823 30 Kilafors 0278/65 02 66</p>	<p><i>Carins Alltid</i> - KILAFORS - - Tel 0278-65 10 18 -</p>	<p>KALLES VENTILATION & PLÅT AB Tel 0278 - 65 01 57 070 - 340 51 35</p>
<p>Cafe 83 RESTAURANG PUB DAGENS 11-14 Stationsgatan 21, f.d posten i Kilafors Tel 0278-65 01 83 Lunchbuffé måndag-fredag kl 11-14</p>	<p>Kilafors Emballage AB Tegelbruksvägen 26, 821 43 BOLLNÄS Tel 0278-65 08 00</p>	<p>Sälls El & Mek Lennart Säll Gusbo 7150, 823 91 KILAFORS Tel 0278-65 40 11</p>
<p>L-G Söderqvist Åkeri AB Kilafors Tel 0278 - 65 04 14 Mobil 070 - 335 60 70</p> 	<p>det lönar sig... ICA marknad KILAFORS 0278-65 00 05</p>	<p>STATOIL Kilafors Tel 0278 - 65 01 58</p>
<p>HALLDATA AB 0278-65 06 90, 070-326 21 10 Fax 0278-65 13 22 e-post: lars@halldata.se hemsida: www.halldata.se</p>	<p>Du är alltid välkommen till KONSUM KILAFORS Öppet alla dagar till kl. 19.00 Tel. 0278-65 01 28</p>	<p>Pickos Truckservice AB Tel 070-674 67 60</p>
<p><i>Hambo</i> GRILLEN GRILL & PIZZERIA KILAFORS Tel. 0278-65 00 00 Öppet kl 11.00-21.00. Dagens lunch kl 11.00-14.00</p>	<p>Nyboms bil och motor 823 21 Kilafors, 0278-65 07 50</p> 	<p>HEDBERGS SKOGS-TRANSPORT Tommy 0278-65 41 08 Per 0278-65 41 64 Vi använder miljövänliga maskiner</p>
<p>Gammel Pnylen Köper - Säljer - Byter Åke Larskog Tel 0278-65 09 35 070-680 62 44</p> 	<p>EL & GRIS KILAFORS ELEKTRISKA 0278-650 572 070-624 37 59</p> 	<p>marenordic Box 54, 823 22 KILAFORS TEL 0278 - 65 14 40</p>
<p>Maskinfirma Bertil Jonssons AB Norrbyn Kilafors 0278-65 15 00 Försäljning av lantbruksmaskiner, släpvagnar, gräsklippare, reservdelar samt egen verkstad.</p>	<p>Kilafors Herrgård Kilafors • Tel 0278 - 65 04 05</p>	<p>MöbelVerksta'n Klädsel - Stoppning - Gardinsömnad - Tyger Öppettider: Mån-fre 9.30-17.00. Lör 10.00-13.00 Stationsgatan 3, Kilafors. 0278-65 05 04, 070-244 99 75</p>

NORLANDERS DONATIONSSSTIFTELSE

Rapport från Norlanderska donationsstiftelsernas verksamhet

Detta är den sextonde rapporten från Anna Norlander-Palmers och syskonen Norlanders donationssiftelser. Som vanligt handlar rapporten om vad som i stiftelserna har timat under perioden oktober 2005 till och med september 2006. Denna period har varit en av de lugnare i stiftelsernas verksamhet under åren.

Stiftelsernas presidium beslutade att avsätta medel till Lions förening i Kilafors för att arrangera en konsert. Konserten genomfördes söndagen den 20 november 2005 med musiker från Kilafors, varav några har erhållit stipendium från stiftelserna.

Vid ett sammanträde med styrelsen den 27 februari 2006, beslutades att anta ett av tre förslag som konstnären Margot Öjemark, Hudiksvall presenterat för utsmyckning av Kilafors skola. Förslag nr två, "Nyckelpiga", blev styrelsens val och 200 000:- anvisades ur reserverade medel för utsmyckning.

Skulpturen/Lekredskapet invigdes fredagen den 29 september 2006. Röste flöjttrio underhöll, stiftelsens ordförande Birgitta Norinder invigde och alla skolbarn bjöds på glass. Skulpturen/Lekredskapet överlämnades till Bollnäs kommun.

Den 20 april 2006 beslutades om fördelning av 2005 års avkastning inom ramen för 656 000:-, vilka skulle förde-

las mellan 43 ansökningar för bidrag till "gamla och hjälpbehövande", stipendier och föreningar m fl. 26 av de sökande beviljades bidrag. De som kom i åtnjutande av avkastningen blev bl a:

Studera:

Antalet sökande var 18 stycken och styrelsen beslutade att följande skulle tilldelas 14 800:- vardera:

Emelie Hildingsson, Kilafors, Magnus Andersson, Segersta och Johannes Nordgaard, Kilafors.

Därefter 8 900:- vardera till:

Johan Bodell, Kilafors, Niklas Engström, Segersta, Elin Hildingsson, Kilafors, Robin Nyberg, Kilafors och Peter Sundqvist, Kilafors.

Övriga

Antalet ansökningar från föreningar var 23 stycken, varav nedanstående beviljades bidrag:

Kilafors kammarmusikförening, Kilafors Sångarbröder, Kommitten för Hanebostämman, Kilafors Fotoklubb, Kilafors Ungdomsgård, Hanebo Framtid, Kilafors Big Band, Föräldrarrådet Kilafors skola, Kilafors Bygde- och Kulturförening, Kilafors Amatörteaterförening, Kilafors IF för bl.a. renovering av entrékiosken, Kilafors/Segersta/Västansjö skolor för bl. a. kulturevenemang, Lövlundsskolans intresseförening, Lions Club Kilafors, Hanebo Naturskyddsförening och Kilafors Ridklubb.

Dessutom avsattes till presidietts förfogande 20 000:-

Under en helg i januari 2005 stals belysningsarmaturerna vid Tuppen intill Lövlundskolan. Bollnäs kommun, som fått både tupp och belysning i gåva av stiftelserna, underrättades omedelbart efter stölden.

Tyvänn har kommunen ordnat belysningen så att den istället för att lysa på tuppen lyser rakt upp i himmelen, trots flertalet påpekanden till kommunen. Så i skrivande stund, den 22 oktober 2006, är tuppen hölj d i skugga.

Enligt Kammarkollegiets engagemangsbesked per den 29 september 2006 var marknadsvärdet för stiftelsernas placerade medel 31 667 619 kronor. Eftersom merparten av medlen är placerade i räntepapper och aktier vet vi att marknadsvärdet kan variera mycket starkt. Förhoppningsvis kommer, i likhet med tidigare år, stiftelsernas möjlighet att sprida avkastningen till bl.a. ungdomar och föreningar att kvarstå.

Stiftelserna har som en av sina stora ambitioner att utsmycka samhället på olika sätt både med konstverk för placering inomhus men också mer kostsamma konstverk utomhus.

God Jul och Gott Nytt År
önskar
Sune Baggström
sekreterare i stiftelserna

Hanebo Jul-redaktionen

*vill tacka för alla bidrag som inkommit till årets upplaga av tidningen.
Vi tar tacksamt emot artiklar, dikter, historier, foton eller vad ni har liggande
i era byråldor, kära läsare.*

De två färggranna underkjolar, som Erland Ericsson skänkt, tunga och tätt virkade av ullgarn. Den gröna är sliten men den svarta verkar oanvänd.

*Kvinnan, som haft underkjolorna, är Margta Larsson, född 1869 i Erk-Ers i Bofara och död 1965 på Hällagården i Kila-fors. Margta var fäbodstinta i Knupbodarna åt Ol-Nils i Vallsänge. De tider hon inte var på vallen tillbringade hon hos sin bror Lars i Bofara.
–Min far var brorson till Margta, berättar Erland, och åren innan hon hamnade på kommunhemmet i Norrfly och senare på Hällagården bodde hon hos oss i Kopparslagars i Hallen.*

Broarna i Segersta

Foto: Margareta Johansson

Hälsinglands Fordonshistoriker paraderar vid invigningen av nya Segerstabron 2002.

Foto: Margareta Johansson

Öppethållande 2007

Hembygdsgården i Hårga

1 juli - 15 juli

kl. 15.00 - 19.00

5 juli: Nyckelharpanns kväll

9 juli: Musikafton

10 juli: Prova på-dag

Sävs soldattorp i Acktjära

Öppet för visning efter överenskommelse

17 juni: Friluftsgudstjänst

3 juli: Hugo Westling m.fl.

Reservation för ändringar

Pris 60:-